

DVI MENO PARODOS

A. ROKSTELE, Chicago, Ill.

Kai Chicagos universiteto lietuvių studentų klubo suruoštoji meno paroda Mandel Hall artėjo prie uždarymo, tą patį vakarą buvo atidaryta ukrainiečių meno paroda Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje.

Pirmoji paroda, besitęsusi tik kelias dienas, ėjo 14 lietuvių dailininkų grupės vardu, antrąją, pas lietuvių suruoštai, eina ukrainiečių vardu. Nežiūrint šių dviejų etninių skirtingų grupių skiriamos savo prigimtimi, menas jos suėję į gan glaudžią giminystę. Negalima sakyti, kad ta giminystė šiame atsitiktinai yra visuotina ar lygiavertė. Toliau gražu — ne. Lietuvių grupės meno paroda, imant ją apskritai, pasirodė tobulesnė technikoje ir vyresnė menine patirtimi. O meninis patyrimas yra didelis veiksnys kūrinyje. Tai iš karto galima buvo pajusti gretinant A. Galdiką, V. Vizgirdą, P. Augių, V. Petravičių, T. Valių su panašiu tapybiniu kryptį ar grafikos meno reikšmę darbais ukrainiečių meno parodoje, išimtinai jaunesnės kartos atstovaujamoje. Nežiūrint techninių ypatybių skirtumo, dvasiniais polėkais, meno kryptų giminyste ir reiškimu būdų vieni kitiems yra labai artimi. Ypač tapyboje.

Grafika ukrainiečių parodoje tik vieno, Borys Patchowsky, reprezentuojama (4 darbai išstatyti). Tuo tarpu lietuvių grupė turėjo net šešius grafikus (su 41 darbu), užėmusius didžiąją parodos dalį. Taigi, šiuo atveju paliginimo daryti negalima. O jeigu priskatysime, dar du Jaroslava Gerulak abstraktinius piešinius tuš (nesakytumei kad tai ne V. K. Jonyno darbai), tai bus tik šešios grafikos.

Šiandien mums viena aišku (apie tai yra parašoma), kad viso to meniškumo giminystės priežastis glūdi „universalinės temos interpretacijoj per abstraktišką techniką“. Apie tuos siekius ir „universalines temas“ yra parašyta ir mūsiškių kataloge (gaila, tų žodžių autorius nepasirašė, užtat nei kaltinti, nei ginti jo negalima). O kas gi šiandien negundomas kalbėti universalinėmis temomis abstraktišką techniką (koks didingas ir išimtinis žmogiškos būtybės reikalaujamas dalykas)? O! Kas gi pagalvota, kad kūrybos esmė ir vertė ne universalinėse temose, bet temų paprastume ir formos aiškume, — visam pasauliui suprantamame aiškume.

Lietuvių grupės paroda

Šioje grupėje A. Galdikas su V. Vizgirda yra pirmiausiai tapytojai. Pirmasis yra veržlus spalvų žaidimo meistras, antrasis — toninių plėmų dėstytojas. Jeigu toninius formą verčia į eterinę būklę, tai antrasis ją daro masyvią, statiką. Kiek pirmasis neramus, beisikeičias į kotojas, tai antrasis pastovus ir realus savo reiškimu ir tapybiniu būdu. V. Vizgirda yra puikios plačios technikos tapytojas, mėgstas sunkius tamsius tonus. Per čia rodyta A. Galdiko tapybą buvo įdomu matyti V. K. Jonyno akvarėles, taip giminingas pirmojo techniskom savybėm.

V. Kasiulio spalvotos litografijos priartėjo prie jo tapybos. Jis surado save originaliniame stiliuje ir dekoratyviniame traktuojamų formų išryškino būdais. Kadaise jo mėgti sušaržinti tipai dar ir dabar matomi. Jeigu ankstyvesnėje tapyboje mėgo toninę tapybą, tai litografijoje jis yra dekoratyviniai statiskais. O spalvų gamą galima būtų pažymėti bemoliu. Apskritai, V.

Kasiulis yra rimtas, sukaupias ir įdomus.

Iš jaunesnių tapytojų parodoje dalyvavo tik vienas V. Ignas-Ignatavičius iš Clevelando. Jis yra santūrus modernistas, artimas ekspresionistinio meno puoselėtojam. Matosi, kad jaučia toninės tapybos vertę.

Grafikos kūrinyje, juodo balto žadime, kaip dominantėje, artimi vienas kitam P. Augius (medžio raiziniai), V. Petravičius (linoleumas) ir T. Valius (linoleumas). Nors, kiekvienas jų yra skirtingi piešinio valdyme bei formos perdavime ir charakterystik. Visi trys pastoviai linke remtis mūsų liaudies motyvais ir savaip suprastu liaudies meno primityvizmu. Jeigu P. Augius ir T. Valius mėgsta paimti motyvą smulkinti į mažesnes balto-juodo plokštumas, tai V. Petravičius žaidžia stambių juodų plokštumų apyapimui kontūrais. Greta to įneša ornamentinio pobūdžio raizybinius motyvus, sudarancius kontrastą juodum plokštumom, dažniau sia figūrom.

Jau kuris laikas T. Valius pamėgo spalvotą litografiją, kuri yra priešingybė jo lino-raiziniams. Kadangi litografijos technika leidžia žaisti tonais bei pustoniais ir formą įvesti į neaprežtą vietą, tai ir T. Valius bando artėti prie abstrakto.

Didžiausias abstraktistas grafikoje tarpie pasirodė R. Viesulas. Ypač kūrinius, pažymėtus Nr. 63, 64, 65 ir 66. Gi kiti, ypač „Pontijus Pilotas“, diamentaliai priešingi, skirtingi. Pastarasis įdomus kompozicija ir lengvu formos valdymu. Visi R. Viesulo kūriniai išpildyti litografija.

Jeigu nebūtų buvę J. Bakio 4 „terra cotta“ atliktų darbų, nepretenduojančių į skulptūrą, o tik į keramiką, galvotum, kad skulptorių visai neturim. Greta kviesto iš Clevelando tapytojo V. Igno-Ignatavičiaus (kaipo jaunesniųjų atstovo), norėjosi matyti klevelandišką Vyt. Raulinaitį, kuris jaunus skulptorius būtų atstovavęs visu rimtumu.

Baigiant trumpą apžvalgą apie šios grupės meno parodą, norisi atkreipti akį į išleistą katalogą. Jo viršelyje (lyg tai būtų knygos antgalvis) atspausdinta „Artists In Exile“. Nėra jokių žymių, kur paroda vyko, kada ji buvo atdara ir kieno ji buvo surengta. Su laiku niekas nežinos net kuriais metais ta paroda buvo. Tikiu, kad tai įvyko korektūros klaida dėl skubotumo.

Ukrainiečių grupės paroda

Ukrainiečių meno parodoje reprezentuojasi 10 dailininkų, kurių tarpe du skulptoriai — Konstantui Milonadis ir Michael R. Urban — ir septyni tapytojai.

K. Milonadis su Rodino įtakoje atliktu baltame marmore kūriniu „Rytas“ (neįtrauktas į katalogą) rodo visas gero skulptoriaus žymes. Gaila, kad jis ir M. R. Urban daug laiko pašventė plieno virinimui, kuris jau išėina ir tikro skulptoriaus profesijos, skulptorinės kūrybos ir meno ribų. O juk ir M. R. Urban su Nr. 45 įrodo, kad jis gali būti rimtu skulptoriumi. Tuo tarpu didžiausių vinių, sraigtų bei varžtų suvirinimas į kokią nors formą dar nerodo skulptoriaus ir meno. Net Picasso, didelio ekstravagantiškumo mėgėjas, pabandęs daryti „skulptūras“ iš šakučių, vamzdžių, vandens čiaupų („kranų“) ir skudurų, metė, supratęs savo modernišką nesamone.

Be minėtų abstraktistų skulptorių, didžiausią abstraktizmą tapyboje atstovauja Jaroslava

M. Vaitkus

ŽODŽIAI ŠEŠELIAI

Pražydo gegužis, kaip ryto svajonė, pakvipo kaip maldos, ir himnu skledena... Ir laisvė, ir toliai žaliuojančios klėtinės, ir saulė kaip džiaugsmas, Dievuliau Tu mano!...

Regiu ir jaučiu, ir gėriuos kaip kadaise, ir dar net giliau, nes paskuoja gal kartą... Kodėl gi tačiau iš nektaro išgerto negimsta dainų hesperidinai vaisiai?

Kas dvasion iliety liepsnojančios lavos, kad kinu pavirstų man žodžių šešeliai, ir siela prabiltų, vėl žadą atgavus, ir lietus daina, sušvitėjusi vėlei?...

AR ŠYPTELI

O motina mano, vėl tavo vardinės — gegužio karūnoj skaisti Petronėlė... Ar tuje jauiti, kad šūnus nusimėnęs tavęs pi akis ilgesy štai pakėlė?

Ar savo augštuos amžinybės pavėsiuos žvelgi jan meilėngai, kaip žemėj kadaise, ir akys tau žydi, nekaltos ir šviesios, ir tu kaip svajonė taip tyliai šypsa?...

Gerulak. Įdomu, kad jos tapyba sava maniera labai primena kaikiurius litografinius R. Viesulo darbus, lyg tai būtų abu „atsigėrę“ iš to paties šaltinio. Didžiausią primityvizmą atstovauja Arcadia Alensky-Petriskyn dviem darbais — „Vasara“ ir „Žiema“. Jeigu kas nors šių paveikslų pavadinimus sukeistų, tai įspūdis nė kiek nepasikeistų. Norėtusi iš jos sulaukti ko nors didingesnio.

Daugiau realistinę kryptį atstovauja Harasowska-Daczysz. Gan subtyli yra dviem darbais — Nr. Nr. 14 ir 15. Kiti yra daugiau mėgėjiško lygio. Nors daviniai rodo, kad ji turi tapytojos privalumus.

Stipriausiu tapytoju šioje parodoje reikia laikyti Anatol Kolomayets. Jis yra įvairus spalvose, technikoje ir meniškose kryptyse. Čia ji matom realis-

tą, ekspresionistą ir abstraktų. Primityviško dekoratyvumo tapyboje rodo Luboslav Hut-saliuk ir Yuri Soloviv. Be didelių pretenzijų ir gan išlaikyti tonuose yra Christine Olensky darbai.

Negalėtume pasakyti, kad ši paroda reprezentuoja visų ukrainiečių meną lygiai, kaip niekas negalėjo pasakyti, kad buvusi lietuvių studentų klubo surengta meno paroda reprezentavo visų lietuvių meną. Kaip Čiurlionio galerija duoda progos mūsų visuomenei nors dailinai pažinti ukrainiečių meno užsimojimus, taip lygiai lietuvių grupės meno paroda Chicagos universitete davė progos amerikoniškai studentijai susipažinti nors su dalimi lietuvių dailininkų kūrybinių polėkių.

Abi parodos sveikintinos.

MISTIKOS DVELKTELĖJIMAS PARYŽIAUS TEATRUOSE

J. DAINAUSKAS, Prancūzija

Šiuo metu net trijuose Paryžiaus teatrų pateikiami veikalai su labai įvairiai suprastais laipsniais misticizmo atspalviais. Jau buvo rašyta apie Champs Elysees studijos teatro vaidinimą Milašaus Miguel Manara, perdėm persunktą mistikos. Teatre Antoine statomas naujusias veiklas Arturo Millerio „Reginys nuo tilto“, kur veiksmas vyksta italių dokerių tarpe New Yorke. Čia norėčiau sustoti ties teatre Hibertot statomą „Jėzaus bylą“, pagal žinomo italų dramaturgo Diego

Fabbri veikalą. Autorius kadaise buvo paskaitęs žinutę apie tai, jog Anglijos teisininkų grupė nuvykusi į Jeruzalę, kad ten „atnaujintų“ ir iš naujo peržiūrėtų“ bylą priešą prieš dvejus tūkstančius metų kaip tik ten pat, Jeruzalėje.

Sustodamas ties ta problema, Fabbri priėjęs išvados, jog mūsų laikų žmogus visą laiką kovojo, savo psichikoje su pirmųjų amžių krikščionybės palikimu ir, kad tai esantis esminis dramatinis mūsų laikų konfliktas. Taip gimė to veikalo koncepcija. Keliaujantis tribunolas nagrinėja bylą prieš nuolat besikeičiančią publiką. Pradžioje norima bylą reviduoti formaliu atžvilgiu, t. y. ar sprendimas „tada“ buvo padarytas pagal Pilotą bei Ananijaus laikais Judėjoje veikusių materialinę bei procesualinę teisę. Bet palaipsniui, ypač kai kyla reikalas apklausti liudininkus: Marijos, Juozapo, Petro Marijos iš Magdalės — problema sugriauna istorines ribas.

Publika pradeda daryti intervencijas ir tada išskyla klausimas, ar Atpirkimas buvęs atsiektas, nes žmogus visą laiką yra piktas, blogas ir drauge nelaimingas! Pabaigai, tačiau, autorius sako, jog Dievo Malonė kaip tik ir yra Atpirkimo tikslingumo bei pasisekimo laidas. Suglaudus, galima pasakyti, jog „Jėzaus byla“ (procesas) yra it savotiška atitiktė pasi-jinių vaidinimų. Tačiau, tai dar ne viskas. Tribunolo nariai — teisėjai, gynėjai bei kaltintojas

A. Kolomayets Pieta

Piešinys, išstatytas ukrainiečių parodoje Čiurlionio galerijoje, Chicage.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Nauja filosofijos daktarė. Aldona Šlepetytė šių metų vasario 7 d. New Yorko universitete labai gerai apgynė disertaciją „La Lithuanie dans l'Oeuvre de O. V. de L. Milosz“ (Lietuva O. V. Milašiaus kūryboje) ir jai suteiktas Filosofijos daktaro laipsnis. Be ankščiau gautojo diplomo, naujai daktarei specialiose išskilmėse balandžio 18 dieną universiteto prezidentas, fakultetų dekanai ir profesoriai įteikė dar ir atskirą garbės pažymėjimą už augšto lygio mokslo pasiekimą.

Profesūros suidomėjimas disertacijos tema ir turiniu yra didelis. nes O. V. Milašiaus kūryba, kurią sudaro 10 tomų jo raštų ir daugelis brošiūrų, rašytų prancūzų kalba, pasižymi gilumu ir originalumu ir apima poetines, mistines, filosofines, politines, istorines, filologines

cūzijos miestuose, su Ballet Russe de Basil aplankė Ispaniją ir Portugaliją, dirbo New York Operatic Society ir televizijos filmose. Iki šiol reikiama ir kaip baleto pedagogė, dėstydama Carnegie Hall ir Balleto institute New Yorke. Nu š. m. rudens pradės dėstyti romanistinių kalbų literatūrą universitete.

Dr. A. Šlepetytė laisvai verčia, žodžiu ir raštu, šias kalbas: lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių, rusų, lenkų ir latvių.

● Dr. Viktoras Gidžiūnas, pranciškonas, istorikas, parašė 48 pusl. knygėlę „Sv. Kazimieras“. Sv. Kazimiero jubilėjaus (500 m. nuo gimimo) proga tai labai aktualus leidinys, pritaikytas platesnėms lietuvių skaitytojų masėms. Autorius aprašo šventojo jaunystę, jo ruošimą sosto įpėdiniui, jo mirtį ir taurias būdo savybes-dorybes. Pasakiniame skyriuje — iškeliamas šventojo reikšmė mūsų tautai. Autorius su istoriko rimtimi dėsto faktus, vengdamas plačiau sustoti prie legendų ar kitų netikrų pasakojimų. Daromos aluzijos į šventąjį, kaip šių dienų jaunimo pavyzdį, kaip į simbolį laisvės kovų prieš pavergėjus, leidinį dar labiau suakutina. Jis tuo mielesnis imti į rankas, kad gausiai iliustruotas paveiksais iš sv. Kazimiero gyvenimo (prie daugelio paveikslų pažymėta iš kur jie imti, kas jiems priduro dar didesnės vertės). Viršelis papuoštas patraukliu dail. A. Valeškos pieštu sv. Kazimiero paveikslu. Autorius yra panaudojęs pačius naujausius šaltinius — Z. Ivinskio ir S. Sužiedėlio monografijas bei informacijas Lietuvių enciklopedijoje, o taipgi periodikoje pasirodžiusią medžiagą, kiek tai leido knygėlės apimtis.

Dr. A. Šlepetytė

ir folklorines sritis, pasiekia pa laipsniui vis didėjančias skaitytojų eiles.

Dr. A. Šlepetytė pradžios mokslą ėjo Šveicarijoje, gimnaziją baigė Kaune, kievioje klasėje pasižymėdama kaip geriausia mokinė. Studijavo humanitarinius mokslus — romanistiką ir germanistiką — Tuebingeno universitete Vokietijoje, vėliau Paryžiuje Sorbonos universitete 1948-1950 m. tęsė tas pačias studijas. Atvykusi į JAV 1954 metais baigė Columbijos universitetą New Yorke, magistrą laipsniu, o šių metų pradžioje gavo filosofijos daktaro laipsnį New Yorko universitete.

Studijuodama Paryžiuje gyvai reikišė lietuvių visuomenėje kaip tautinių šokių grupės vadovė, lietuvių studentų sąjungos skyriaus pirmininkė, ateitininkų skyriaus narė, išklamių bei minėjimų koncertinės dalies vedėja, liostė.

Šalia mokslinejų studijų, visą laiką dirbo meno srityje. Baigė Nacionalinės operos Baleto studiją Rygoje, lankė Kauno ir Paryžiaus konservatorių dainavimo ir piano klases. Kaip baleto solistė pradžioje ir kaip prima balerina vėliau, dirbo Kauno, Varnos ir Grazo (Austrijos) operose.

Su Paryžiaus opera davė spektaklius visuose didžiuose Prancūzijos teatre.

— lygiai kaip ir liudininkai, lygiai dalimi yra biblinės praeties, lygiai dalimi ir dabarties figūros, nes esančios giliai surištos su mūsų laikais. Tuo atžvilgiu tas veiklas primena dramatinis vaizdas Faulknerio Pasakos. Jis, panašiai kaip ir toji Pasaka, daro sukrečiančios įtakos, esmėje būdama gana nai-vi. Tačiau, Fabbri, lygiai kaip Faulkneris tais savop veikalais parodė savo didelį talentingumą. „Jėzaus byla“ tai veiklas, kuriame svarbiausias veikėjas aut scenos nedalyvauja, tačiau jojo mistiškas buvimas, netiesioginai, visą laiką giliai jaučiamas.

● Naujos Liet. Rašytojų draugijos valdybos rinkimas. Nauja-me Liet. Rašyt. dr-jos biuleteny rašoma, kad jau 1954 metais renkam LRD valdybą nariai buvo prašomi nukreipti akis į Bostoną. 1956 metais kolegos vėl buvo prašomi pasisakyti už Chicagą, visi čekagiškiai kandidatai griežtai nusisprendė, jog šis dvimetis bus paskutinis. Todėl jau š. m. sausio mėnesį kreipėsi į New Yorką, prašant sudaryti ten valdybos kandidatų sąrašą idant nariai, pasisakydami už vietovę, iš anksto žinotų, kurie asmenys sutinka kandidatuoti. Iš New Yorko vasario mėn. pradžioje buvo kreiptasi į Antaną Gustaitį, prašant pakalbinti bostoniškiuos sudaryti valdybą. Kovo 17 d. laisvė Gustaitis rašo, jog, patikrinus dirvą vietovę, atrodo, ji tokiame reikalui nėra tinkama, ir prideda: „Man regis, kad LRD-jai geriau siūlyti vietą Chicagą, ir kitos ne-jieškok“. Po tokio atsakymo tučiuojau, kovo 20 d., kreiptaisi vėl į N. Yorką: trys niujorkiškieji kolegos paprašyta susisiekti su visais nariais N. Yorke ir sudaryti valdybos kandidatų sąrašą. Balandžio 21 d. N. Yorko rašytojų susirinkime svarstyta klausimas ar nevertėtų rinkti valdybą iš kelių vietovių. Išsiaiškinus nutarta geriau rinkti iš vieno miesto. Į LRD valdybą sutiko kandidatuoti (abė-cėlės tvarka): 1. K. Graigytis, 2. P. Jurkus, 3. A. Landsbergis, 4. P. Naujokaitis, 5. J. Tysliava, 6. S. Zobarskas, 7. L. Žitkevičius. Susitiksime kandidatuoti LRD vardu reiškiamą padėką. Revizijos komisijai kandidatų N. Yorke taip pat pakaks.

Laisvų rinkimų sąlyga yra pasirinkimo galimybė. Taigi, nors esminiai parengiamieji darbai N. Yorke jau atlikti, tačiau nariai turi teisę pasisakyti už bet kurią vietovę. Kovo 30 d. įvykusios LRD Literatūros šventės metu iš Bostono į Chicagą atvykęs A. Gustaitis pareiškė, jog yra galimybė ir Bostone turėti valdybą, įtraukiant į ją porą žmonių iš kitų vietovių.

Balsuojama įprastine tvarka ir balsai siunčiami tuo pačiu LRD-jos adresu. Per keturiolika balsavimų jokių pastabų dėl to negauta. Pastarosios literatūrinės šventės metu pora kolegų prie vakarienių stalo prikilo, jog balsavimo vokai esą per matomi, atseiti balsavimas pasidarys nebeįsistatęs. Deja, visos organizacijos, vykdančios korespondencinius balsavimus, nau doja tokius pat baltus vokus, kadangi JAV kitokių nėra... Gaila, kad per 14 kartų nė vienas nebuvo atkreipęs į tai valdybos dėmesio.

Tačiau neįtikėtina, kad dėl tos priežasties bent vienas balsuotojas būtų susilaikęs ar — horribile dictu! — pabalsavęs ne pagal savo įsitikinimą. Neretas atsitiktimas, kad balsuotojas balsavimo lapelyje net pasirašo! Iš kitos pusės daug kolegų — tyčia ar netyčia — patys pašalina bet kokį balso „permatomumo“ pavojų, kartu su balsavimo voku įdėdami laisvą, nario mokesį ar pagaliau perlendkami vokeli.

Balsavimo vokai turi pasiekti komisiją ne vėliau kaip birželio 13 d. Balsai bus tikrinami birželio 14 d.

Biuletenis, kurio svarbesnės mintis čia paduodame, pasirašytas L. Raš. dr-jos valdybos.

● Rašytojas Petras Babickas, laimingai grįžęs į Rio de Janeiro, pradėjo konsularinį darbą. Vadovauja švietimo-kultūros sk. Lietuvos atstovybėje. Kyla problema statyti atstovybės namus naujojo sostinėje „Brazilija“.

● Dipl. inž. Jonas Abraitis sėkmingai tęsia š. m. rugpjūčio mėn. rengiamą sv. Kazimiero šventės dekoracijas.

KAN. MYKOLAS VAITKUS

Jo auksinę sukaktį minint

Ši mėnesį minima kan. Mykolas Vaitkus auksinė sukaktis. Tai mielas, giliai vagą išvares mūsų kultūrininkas, kūrybingas rašytojas. Susipažinkime su jo gyvenimo eiga.

Gimė Lietuvoje, Kretingos apskrityje, Gargždų mieste, 1883 metų spalio 15/27 dieną.

Mokėsi 1892-1895 Gargždų pradžios mokykloje, 1895-1899 Palangos progimnazijoje, 1899-1903 Liepojos gimnazijoje, 1903-1906 Kauno kun. seminarijoje, 1906-1908 Peterburgo Dvas. akademijoje, 1908-1909 Innsbruko universiteto Teologijos fakultete.

Kuniginį darbą dirbo 1909-1913 Telsiuose vikaru bei kapelionu vyrų gimnazijoje, mergaičių progimnazijoje, keturklasėje miesto mokykloje ir dviejose pradžios mokyklose.

1913-1914 Kaune draug su būsimuoju arkivyskupu Juozapu Skvirecku redagavo dvasiaitinių kunigams žurnalą „Bažnytinę Apžvalgą“.

Pirmojo Pasaulinio karo metu, nebegalint Kauno tvirtovę besidarbuoti, išvyko į tremtį, į Smolenską, netoli Maskvos, ir ten draug su būsimuoju Pavenėžio vyskupu Kazimieru Palatoku, kun. Baronu, kun. P. Ruskiu, būsimuoju generalvikaru bei prelatu Kazimieru Šauliu, prisidėjo prie katalikų pabėgėlių, lietuvių bei lenkų, dvasios reikalų aprūpinimo, o vien kart paruošė spaudai Chaigno meditacijų lietuvišką vertimą (keli tomai).

22 tarnybos metai knygai

Karui besibaigiant, 1918 metų liepos mėnesį su daugeliu kitų tremtinių grįžo vokiečių okupuotą Lietuvon ir žiemos pradžioje įstojo darbuotis Šv. Kazimiero draugijos centre Kaune, kur ir pasilikė iki 1940 metų liepos pradžios, kada bolševikų okupantų valdžia jį pašalinė iš tos draugijos pirmininko vietos, pastatydamą jį į vietą žydą Kleiną. — Šv. Kazimiero draugijai kun. Vaitkus iš pradžių redagavo mėnesinį kunigams laikraštį „Ganytoja“ ir populiary mėnesinį liaudies laikraštį „Žvaigždė“, o netru-

kus tapo išrinktas draugijos valdybos sekretorium, o nuo 1927 metų ir draugijos reikalų vedėju, kol 1938 metais, mirus buvusiam ilgamečiui draugijos pirmininkui prelatui Aleksandriui Dambraskui, liko išrinktas tos draugijos pirmininku lig bolševikams jį pašalinant.

Nuo 1925 metų teko jam būti ir draugijos leidžiamųjų knygų redaktorium — taisyti kalbą, daryti korektūras. Tuo būdu per jo rankas perėjo kokie trys šimtai knygų. Tuo pat laiku jis parašė bei išleisdino peršią ir kitas leidykla eilę savo knygų — tarp kitko savo lietu-

Kan. Mykolas Vaitkus

Jo kunigystės auksinio jubilėjaus iškilmės įvyks birželio 1 d. 10 val. 30 min. Šv. Kazimiero bažnyčioje Providence, R. I. Paveiklas iš naujai išleidžiamos knygos „Mano pasaulėžiūra“, kur išspausdintas kan. M. Vaitkaus straipsnis „Dievas mano gyvenime“.

viškai išverstuosius Šv. Augustino išpažinimus.

Vienkart su darbu Šv. Kaz. dr. je kun. M. Vaitkus nepasilikęs svetimas kuniginiams pedagoginiam darbui: nuo 1929 metų iki 1940 dėstė religijos dalykus Kauno Meno mokykloje, vėliau akademijoje, o nuo 1936 iki 1944 rudens buvo profesorium Kauno Kunigų seminarijoje, kur dėstė visuotinę literatūrą, lietuvių, rusų ir vokiečių kalbą, o kurį laiką ir estetikos kursą. Visą laiką plačiai dalyvavo lietuviškų laikraščių skiltyse.

Okupacijose

Bolševikų pirmosios okupacijos metu besidarbojo vien kun. seminarijoje. Kadangi buvo per laikraštį „Žvaigždė“, o netru-

ti-bolševikinių knygų, bolševikai buvo nutarę jį deportuoti į Sibirą 1941 m. birželio 24 d., bet nebesusukubo, kadangi Hitleris pradėjo prieš juos karą birželio 22 ir bolševikai ėmė paniskai bėgti iš Lietuvos.

Vokiečių okupacijos metu kun. M. Vaitkus (nuo 1938 metų pakeltas į Kauno Metropolinės Kapitulos garbės kanauninkus) toliau dėstė savo specialumo dalykus Kauno Kun. seminarijoje ir privačiai darbavosi plunksna. Vieno savo romano dar nesuskubo ir išleisti.

Kai bolševikai grįžo į Lietuvą, kun. M. Vaitkus nebeliko kitos išeities, vien trauktis arčiau prie amerikiečių. Per didelį vargą jam tai pasisekė: pirmiausia nuyko į Austrijos Vieną, o paskiau į Linz, toliau į vakarus, kur 6 mėn. išbuvo Peuerbacho mieste, pas vietinį kleboną šv. mišioms laikyti. Bolševikų armijoms beslenkant artyn prie Linzo, kan. Vaitkus teko vėl, dar vargingiau, bėgti toliau į vakarus palei Dunoją. Pirmiausiai nuyko į Regensburgą, kur vietinis vyskupas, garbingasis Michael Buchberger, paskyrė jį vikaru-padėjėju senam Lindkircheno klebonui pačiam vidury tarp Regensburgo ir Muencheno. Ten 18 mėnesių išbuvo pas vieną vokiečių ūkininką Pimmersdorfe, kas dien pėsčia eidamas pusantros mylios į bažnyčią mišius laikyti ar kitų funkcijų atlikinėti.

Gali atsidėti savo raštų tvarkymui

Nuo 1946 metų rudens vykus pas jį perkėlė arčiau Regensburgo prie Dunojaus, į pirmąją Bavarijos sostinę Kelheimą kapelionu apskrities ligoninėje, kur išsidarbavo iki 1951 metų balandžio, kai galų gale gavo leidimą atvykti į USA, kur maloningasis Providence vyskupas McViney teikė jį paskirti pirmą ir Pawtucket šv. Marijos parapiją trečiuoju asistentu (kur per keturis mėnesius šiek-tiek pramoko angliškai), o paskui į Peace Dale Retreat House kapelionu. Čia jis kapelionauja jau aštuntus metus, džiaugdamasis, kad gilioj senatvėj gali pagaliau atsisėsti, ramiai atsidėti savo studijoms bei raštų darbams, o tuo tarpu, pragai pasitaikius, nuykti į Hope Valley pasakyti pamokslą ir paklausti išpažinčių vietinių gausių lenkų arba namie kokio vokiečio, o kas savaitę nuykdamas į kaimyninį Wakefieldą klausyti tenyškio St. Francis konvento vienuolių seselių išpažinčių.

Kūrybos darbai

Bebūdamas Peace Dale, kaunauinkas M. Vaitkus, aa. mons. C. J. Hollandui raginamas, išvertė jo veikalą „The Shepherd and his Flock“ (tik, mons. Hollandui mirus, nebebuvo galima vertimo išleisti, neturint lešų). Taip pat čia Peace Daleje M. Vaitkus išvertė tėvams Pranciš

PHILLIPS CLEANERS

Expert Dry Cleaning. Clothing Drapes - Slip Covers. Specializing in Summer Formal. Fur Storage - Quality Tailoring.

6910 So. Western Ave. GR 6-4310

konams iš vokiečių ir lietuvių kalbą didelį meditacijų (tėvo Hasenoehr) veikalą, apie pusantro tūkstančio puslapių. Čia pat išleisdino tris savo lyrikos rinkinius, dvi novelių knygas ir seminarijos atsiminimų knygą „Mistiniai sode“, kurią skaitančioji visuomenė labai maloniai priėmė.

Literatūrinį darbą kan. M. Vaitkus pradėjo 1906 metais. Pagrindinė jo sritis yra lyrika. Lyrikos rinkinių jis yra išleisdinęs 7, priruostų spaudai dar turį 4. Lyrikos poezijos yra daug išvertę į lietuvių kalbą iš įvairių kitų kalbų. Jo paties lyrikos yra šiek-tiek versta į rusų, lenkų ir anglų kalbas.

Šalia lyrikos, M. Vaitkus kultivuoja ir epinę poeziją. Atskiromis knygomis yra išleista trys jo poemos. Bet ir prozinė

LAWN CLEANERS & TAILOR
Established 40 Years.
Cleaning & Dyeing - Pressing and Repairing. Fur coats cleaned, glazed and repaired. Best workmanship. Satisfaction guaranteed.
3444 W. 63rd St. PR 6-9875

2,000 LAIKRODĖLIŲ

Moteriškų ir vyriškų, auksinių ir pakuotų, naujausio stiliaus, nupirkti iš varžytinių.
Nationally advertised brands.
Originalinė kaina \$71.50 iki \$150.
Parduodami dabar po \$10.00 iki \$50.00. Perkupčius užrašome.

Auksiniai, deimantiniai žiedai, 1/4 karato, už \$38.00
Deimantiniai žiedai, 1/2 karato, už \$98.00
Deimantiniai žiedai, pilnas karatas, už \$198.00 setas
71 smotas sidabro daiktų, garantuoti 50 m., gražioje medinėje skrynelėje, vertės \$80.00, už \$38.00
100 smotų Stainless Steel gražus setas, gražiame bakse, vertės \$72.00, už \$32.00
32 smotų sidabrinis setas, vertės \$37.00, už \$17.50
Elektriniai toasteriai, elektrinės petelinės, elektriniai coffee percolatoriai, vertės \$25.00, po \$9.50
Elektrinės suvamos mašinos, nupigintos \$29.95
Hoover dulkių valytuvai, vertės \$55.00, už \$29.00
Rašomos plunksnos pusė kainos. Gintaro išdirbiniai pusė kainos. Stiklini rėžtukai su deimantu. \$6.00 vertės, už \$3.85

LENGVI ISMOKEJIMAI

JOS. F. BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted St.

Dėl sutausimo TV patefonuokite CALumet 5-7237

Krautuvė atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 Sekmadieniais 10-5.

Budriko radio pusvalandis iš stoties WHFC, 1450 kil. ketvirtadienio vakarais nuo 6 iki 6:30.

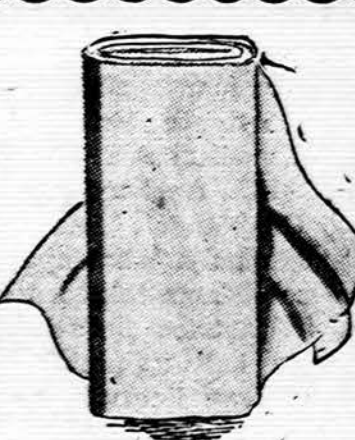
Atneškite šitą apgarsinimą, gausit DYKAI gerą Ball point plunksną

JONAS GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO. • 2512 W. 47th St. • FRentier 6-1993
RADIAI, PATEFONAI, TELEVIJOS, ORO VESINTUVAI
PARDAVIMAS IR TAISYMAS • SEKM. UZDARYTA

ATVYKITE IR ĮSITIKINKITE MŪSŲ KAINOS MAZESNĖS NEGU KITUR!

Pasirinkite medžiagas tiesiai iš ritinio ir jums nukirs tiek kiek yra reikalinga vienai elutei arba kelioms. Didžiausias pasirinkimas visai šeimai, mažiems ir dideliems!

Toliau gyvenantieji gali gauti medžiagos pavyzdžius, ir jiems pasiūsiame tokias medžiagas, kokių jie pageidauja C. O. D.

DIDŽIAUSIAS MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS URMO PREKYBOS APYLINKĖJE

• SILKAS • VILNONES VIETOS IR ANGLISKOS MEDŽIAGOS, • VELVET, • MEDVILNĖ, LININĖ IR LANGAMS UŽUOLAIDŲ VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGA.

Darbo valandos: Kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.; Pirmadienį iki 7 val. vak.; Šeštad. nuo 8:30 val. ryto iki 5 v.v.

HENRY S. Fraerman Tel. WEBster 9-4187

218 WEST JACKSON AT WELLS

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE!

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave.

Tel. GROvehill 6-7575

Chicago, Illinois

Atdara: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praėjimui, nuo pat jos įsikūrimo 1924 met., jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigų. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tikslą saugumą — ju apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių morgiųjų paskoloms. Ant priemamų išlygų. Lengvais išmokėjimais. (Darome paskolas iki 25 metų išmokėjimo ant t inkamų nuosavybių).

Rašykite dėl informacijų

Mūsų turtas artį \$24,000,000.00

novelistika nėra jam svetima: yra išleids tris romanus (novels), vieną trumpesnę novelę ir vieną trumpą apsakymų knygą.

Yra bandęs ir dramos. Viena jo drama yra gavusi valstybinę Lietuvos premiją, viena „Blaivy bės“ draugijos premija. Dar dvi yra išėjusios atskiromis knygomis.

Turi dar spaudai beveik visai paruoštų kelias novelių knygas ir keletą atsiminimų knygų. Kai kurie jo rankraščiai yra likę Lietuvoje, kada reikėjo jam iš ten pasižalinti, o nebuvo įmanoma jų su savim pasiimti: šie rankraščiai gal bus žuvę.

Mielai, kad mūsų garbingasai sukaktuvininkas, kurio 75 m.

SOPHIE BARCUS RADIJO VALANDA

18 stoties WGES 1390 k. kasdien nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 6:30 iki 9:15 v. ryte, ir kas pirmadienio 7 ir 8 vakarais. SEKMADIENIŠ RADIJO STOTIES WOPA 1490 k. ir FM 102.3 MC. 8:30 iki 9:30 ryt.

Tel. HEmlock 4-2413

7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29

DR. J. ir K. AGLINSKAI GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

5430 S. Kedzie Ave.
Pirmą ligoninę pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1562 nuo 2 iki 9 val. p.p. kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad.

DR. ANNA BALIUNAS AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS

Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kt. laikų susitarus. Ofiso telefonas PR 6-3228
Rez. telef. Walbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS

4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštad. 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. Lafayette 3-6048
Rez. Walbrook 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketv., penkt., 1-4 ir 7-9 val. 1-8, treč. ir šešt. pagal sutartį, sek. uždaryta.

DR. OF. HE 4-5758, Res. GR 6-3404

DR. S. ir M. BUDRYS GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

(Bendra praktika ir Alergija.)
2709 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv., penk. 2-4; 6-8 v. v.; Šešt. 2-4 v. p. p.

WA 5-9106 RA 6-1190

DR. JONAS G. BYLA NERVŲ-SMEGENŲ LIGOS, CHIRURG.

104 S. Michigan Avenue, Kamb. 615
Konsultacija tik susitarus

DR. Z. DANILEVIČIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

spec. vidaus ligos
6317 South Western Ave.
Tel.: ofiso — REPUBLIC 7-4900 namų — GROvehill 6-8161
Valandos: kasdien 2-7 val. p. p., šeštad. 1-6 val. p. p., trečiadieniais uždaryta.
Dėl tikslaus priėmimo laiko (appointment) malonėkite susitarti telefonu ar asmeniškai, kad nereikėtų ilgai laukti.

DR. T. DUNDULIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue
Ofiso val. nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel. Virginia 7-0036
Residencijos tel. BEverly 8-8244

DR. B. GAIZIUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė akuberija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-oje ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7-9 val. vak. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

DR. ALDONA JUŠKA AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE — PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 W. Marquette Road

DR. F. V. KAUNAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7 val. Trečiad. ir šeštad. tik 10-12 val.

sukaktį švęsime šį rudenį, spalio mėnesį, pasilieką pajėgus ir kūrybingas, ir lietuviškoji visuomenė, džiaugdamosi jo didžiu kultūrinio įnašu, žino, kad jo kūrybos paskutiniai lapai dar nėra užversti.

Tel. — RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Lietuvio gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antr., ketv., penktad. ir šeštad. nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Trečiad. ir šeštad. 1-4 val. vak.

Tel. ofiso — OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIULIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. Lafayette 2-3210, jei neatsiliepa, šaukite KEZdie 3-2868

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGE

4146 S. Archer Ave.
VAL.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketv., 6-9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue (MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. popiet

Office tel. RE 7-1168
Res. tel. Walbrook 5-3765

DR. I. LABANAUSKAS MOTERŲ LIGŲ IR AKUSERIJOS SPECIALISTAS

Ligoniai priimami pagal susitarimą
Medical Arts Bldg.
5430 So. Kedzie Ave.

DR. A. MACIŪNAS CHIRURGAS

2454 W. 71st St. (71 ir Campbell Ave.)
Tel. HE 4-1202 arba RE 7-9700
Val.: pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį. Trečiad. ir penkt. 5-8 v. v. Trečiadieniais uždaryta.

DR. J. MEŠKASKAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-oje ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. p. p. Šeštadieniais 9-11 ryto ir 2-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS GYDYTOJA IR CHIRURGE

Office: 10748 South Michigan Ave. Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. išskyrus trečiad. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.

Tel. ofiso — PUlman 5-6766
Buto — BEverly 8-3946

DR. A. NARBUTAS PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS

2745 West 69th Street
Priima šv. Kryžiaus ligoninėje
Pirmą pagal susitarimą

DANTISTAS DR. J. A. PAUKŠTYS

4253 So. Whipple Street (Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12; 2-6; 7-9
Šeštad. 10-12. Trečiad. uždaryta
Lafayette 3-4949
Namų — CBDarcrest 3-7786

DR. AL. RAKŠUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4342 Archer Avenue (Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak. Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS CHIROPRACTOR

1428 Broadway, Gary, Indiana
Val.: pirm. 8-8 v. vak., šešt. 10-12 val. prieš piet. Kitu laiku pagal susitarimą. Tel.: Office Gary Turner 3-9902, Res. Ch-go Bishop 7-5833.

DR. ZIGMAS RUDAITIS Spec. ORTOPEDINĖS LIGOS

2745 West 69th Street
Priima šv. Kryžiaus ligoninėje
Tel. REPUBLIC 7-2290
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penktad. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6-8 val. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
1455 S. California Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiad. uždaryta. Šešt. 10 v. r. iki 3 p. d.

Mes mokame Augstą Dividendą!

4038 ARCHER AVENUE, Tel. LA 3-6719
AUGUST SALLUKAS, Prezidentas

DR. S. VAITUSH, OPT.

Palengvina akių įtempimą, kuri yra priežastis galvos skaudėjimo bei svajimo ir skaudingų akių karsčio Atitaisa trumparegystę ir toliaregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodomais mažiausius trūkumus. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.

4712 South Ashland Ave.
Tel. Yards 7-1373
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštad. 10:30 iki 6 val. Sekmad. ir treč. uždara.

Skelbkites "Drauge"!

PER 40 METŲ VISU LIETUVISKU KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

MIDLAND

Savings and Loan Association

4038 ARCHER AVENUE, Tel. LA 3-6719
AUGUST SALLUKAS, Prezidentas

Išvark Dievą — tai išvarkys teisingumą.

Pijus X

Istoriko auksinė sukaktis

Ką prof. Ivinskis randa Vatikano archyvuose

Mūsų didžios energijos istorikas, pasižymėjęs uoliu pagrindinių Lietuvos istorijos šaltinių tyrinėjimu, prof. dr. Zenonas Ivinskis šiemet gegužės mėn. 25 d. sulaukia 50 metų amžiaus. Yra gimęs 1908 m. Kaušėnų k., Plungės valsč., Telsių apskr. Baigęs Telsių gimnaziją, studijavo Kauno universitete, o 1929-1930 m. istorijos studijas gilinęs Berlyne, labiau atsidėdamas rytų Europos istorijai.

Mokslininkas ir visuomenininkas

Parašęs disertaciją apie Lietuvos valstiečių luomo išsivystymą 1932 m. gavo daktaro laipsnį. Surinkęs dar gausiau medžiagos Prūsų slaptame valstybiniame archyve ir Danigo archyvuose 1933 m. parašė habilitacinį darbą "Lietuvių ir Prūsų prekybiniai santykiai pirmoje XVI a. pusėje". Jis tapo vienas iš pačių jauniausių docentų mūsų universitete ir istorijos katedros vedėju. 1940 m. buvo pakeltas ekstraordinariu profesoriumi. 1940-1941 m. buvo kultūros paminklų apsaugos konservatorius, surinkęs medžiagą tada konservuojamai Trakų Galvės ežero piliui. Po pirmos bolševikų okupacijos jam buvo pavesta suorganizuoti Filosofijos fakultetą, kuriam susikūrus jisai buvo dekanas. Dėstė ir Vilniaus universitete.

Tremtyje dalyvauja visuomeninėje gyvenime, bet daugiau sias atsidėjęs moksliniam darbui. Yra parašęs keliasdešimt knygų ir stambesnių studijų. Gausiai bendradarbiavęs periodinėje spaudoje. Vienas iš didžiausių Lietuvoje dienraščio XX Amžiaus kūrėjų. Herderio, Italų ir Lietuvių enciklopedijų bendradarbis. Dabar atsidėjęs renka Lietuvos istorijos medžiagą Vatikano ir Romos archyvuose.

Jo amžiaus auksinės sukakties proga kreipėmės su keleta klausimų, kuriuos čia su jo atsakymais ir spausdiname.

— Kai beveik visi tremties žmonės pasirūpino įsikurti patogesnėse sąlygose Amerikoje ir kitur, Jūs nepasinaudojote teise išvykti į saugesnę kontinentą pastoviai įsikurti, o palikę Europoje, savo jėgas skiriamėte istorijos studijoms. Iš kur atsirado tokio įkvėpimo taip pasisvesti?

— Nors patekti į legendomis apipintus Vatikano archyvus, kad ir galėčiau ten aptikti lietuvių tautos istorijai iki šiol nežinomas, ar nenaudotos medžiagos, jau turėjau nuo studentavimo dienų (1928). Kai ėjo garas iš Lietuvos sugrįžusio kan. K. Prapuolenio ir kitų Romą gerai pažįstančių, jog Vatikane kaupiasi ir Lietuvos praeičiai visos aruodas svarbių versmų, knietėjo ir man, kada nors ten nukakti. Bet universitetinis darbas vis neleidavo toliau nuvykti, kaip iki artimų Karaliaučiaus ir Rygos archyvų. Gaila, kad Lietuvos politinio gyvenimo sutomoms prasidedant, per trumpą Vatikano archyve medžiagą begalėjo rinkti ir mano švie-

sios atminties mokytojas kun. Jonas Totoraitis, MIC.

Bet gyvenimas mėgsta paradoksus! Taip jau buvo lemta, kad tapęs tremtiniu, 1946-jų pavasarį dairiausi progos patekti Romon. Nors mielas Ant. Vaičiulaitis dėjo daug pastangų mane įkurdinti Romoje, tačiau tada nepasisekė nugalėti kliūčių Amžinajame mieste įsikabinti. Ir aš būčiau išlipęs New Yorko uoste, jeigu ne Apaštalių Sosto delegato kan. F. Kapočiaus, po jo vizito Romoje, sumegsti ten ryšiai. Be to, J. E. vysk. V. Padolskis paskyrė man porai pirmųjų metų stipendiją iš vieno jo žinioje esančio fondo. Mano svajonės rinkti apie TIS

no archyvuose tėvynės praeitį medžiagą pildėsi tuo metu, kai nebebuvo likę po kojomis gimtosios žemės...

— Ką Jūs esate iki šiol suradę besidėdamas archyvuose?

— Mane iki šiol labiausiai traukė reikšmingasis šimtmetis reformacijos, jos kilimas ir žlugimas. Iki XVI a. dauguma Lietuvos istoriją liečiančios medžiagos yra išspausdinta, arba gerai žinoma. Aš įsiekiau atitinkamą šaltinių XVI-jam amžiui ir pradžiai XVII-jo. Turu daug nuorašų, ištraukų, mikrofilmų (dalis jų pozityvuose). Rausiausi daugelyje įvairių Lietuvių liečiančių Vatikano archyvo skyrių ("fondų"). Brangios medžiagos aptikau atskiruose kongregacijų (Tridento konsilijos, Propagandos), Brevių sekretarijos ir Jėzuitų ordino archyvuose. Šis paskutinis ypač svarbus Vilniaus jėzuitų veiklai. Jo dokumentai, kuriuos paskelbiau (Commentationes Balticae 1953 m.), įdomiai padeda išaiškinti pirmųjų lietuviškų knygų (Daukšos katekizmo ir Postilės) spaudinimą Vilniuje. Griežtai ne žiūrėdamas chronologinių rėmų, iš kaikiurių archyvų surinkau medžiagos Lietuvos XVII ir XVIII a. istorijai. Porą kartų turėjau progos dirbti ir Karaliaučiaus archyve, kuris dabar yra Goettingene (Vakaru Vokietijoje). Dalies mano surinktos medžiagos tikrai man nebeužteks laiko sunaudoti. Bet ji yra metrikauta, t. y. tiksliai sužymėta iš kokių archyvų ir kokių fondų išrinkta. Tad galės būti prieinama kiekvienam besidominčiam. Daug dienraščio skilčių reikėtų inventoriniam surinktosios medžiagos aprašymui.

— Ar nemanytumėte, kad reikėtų pradėti leisti Lietuvos istorijos šaltinių, randamų Romoje, rinkinius? Kaip tai suorganizuoti?

— Taip! Tikrai reikėtų išspausdinti keletą tomų bent svarbiausių šaltinių. Tuo klausimu prieš trejus metus istorikams tremtyje buvau išsiuntinęs promemorią, kurios santrauka buvo patekusi ir spaudon. Su ne mažu "pavydu" aš žiūriu į ukrainiečius, kurie Romoje nuo 1948 metų yra jau išleidę iš auksčiausio minėtų archyvų vienuolika tomų jų istoriją liečiančios medžiagos. Len-

— Kur krypta šių ir ateinančių metų Jūsų dėmesys?

— Šiuo metu nepabėgu iš terminuotų įsipareigojimų. Jie susideda iš pastoviai rašomų straipsnių Lietuvių enciklopedijai ir iš kelių platesnių apžvalgų atskirai leidžiamam Lietuvos tomui. Tokiu būdu turu geros progos panaudoti ir dalį Romoje surinktosios medžiagos. Be

Prof. dr. Z. Ivinskis

Nuotrauka iš knygos "Mano pasaulėžiūra", kur telpa jo straipsnis "Veiksniai, apsprendę mano dabartinę pasaulėžiūrą".

kai Romoje nuo 1954 metų, ryšium su besiantinčiu jų krikščioniškais metais jubilėjumi (1966-1966) yra jau išleidę keturis storulius toms įvairių studijų — "Sacrum Poloniae Millennium". O mes!...

Kai lėšų trūksta taip reikalingiems šimtadienių mokyklų vadovėliams, aš labai džiaugiuosi, kad J. E. vysk. V. Brizgys surado mecenatą, prel. J. Paškauską, kurio lėšomis, kaip jau periodikoje minėta, bus išleistas atskiras tomas Lietuvos vyskupų reliacijų Apaštalių Sostui.

Kun. R. Krasauskas yra rūpestingai mašinėlė paruošęs spaudai visas reliacijas Vilniaus ir Žemaičių vyskupijų iki XVII a. galo. Jų tekstus yra patikrinęs Gregoriano un-to profesorius P. Rabiškauskas, S. J. Aš pasiūniau paruošti įvadą ir paaiškinimus prie reliacijų, duodančių įdomios medžiagos Lietuvos Bažnyčios ir apskritai mūsų kultūros istorijai. Po šito tomo, turinio apimti visas reliacijas Apaštalių Sostui iki vyskupo M. Valančiaus mirties, vėl žvalgysimės leidžiant kitam tomui, apimančiam iki šiol neskelbtą medžiagą iš XVI-XVII a. Kaikiuriuos dalykus, surištus su vysk. Merklio Giedraičio gyvenimu, paskelbsiu knygoje "Merkelis Giedraitis ir jo laikų Lietuva", kurios leidėjas yra žinomas lietuviškos knygos puoselėtojas prel. Pr. Juras. Tik įvairūs smulkūs patobulinimai, kaip ir mano noras būtinai sunaudoti atsirandančią naują ir svarbią medžiagą, vis neleidžia mašinraščio nunešti į spausdintuvą.

Būtų tiesiog idealas, jeigu kokis nors "stebuklingas" fondas pasiūlytų leisti Lietuvos šaltiniams leisti. Tokiu atveju Romoje susitelkusių istorikų būrelis patiektų planą. O šaltinių išspausdinimas dažnai reiskia garantiją, kad jie pagaliau apsaugoti nuo žuvimo. Juk ir mūsų ne vienas, atidėliodamas spausdinimą, 1944 m. yra pražudęs, ar nepasiekiamai palikęs nebeatstatomų manuskriptų.

— Kur krypta šių ir ateinančių metų Jūsų dėmesys?

— Šiuo metu nepabėgu iš terminuotų įsipareigojimų. Jie susideda iš pastoviai rašomų straipsnių Lietuvių enciklopedijai ir iš kelių platesnių apžvalgų atskirai leidžiamam Lietuvos tomui. Tokiu būdu turu geros progos panaudoti ir dalį Romoje surinktosios medžiagos. Be

to, kaip Bonoje nuo 1953 metų veikiančio Baltų Mokslinio instituto narys (jam dar priklausė estai ir latviai), į kurį kitų metų pavasarį vyksiu vieneriems metams perimti vedėjo pareigų, turu kitų mokslinių prievolių. Iš visų Europos tautų vokiečiai daugiausiai rodo mokslinio dėmesio Lietuvos istorijai. Su pagrindu jie laukia pačių lietuvių parašytos Lietuvos istorijos, nes vokiečių kalba, jeigu neskaityti mažytės G. Storosto knygtės (1921), de-ja, nieko nėra pasirodę. Šita sunki našta šiuo metu gula ant mano pečių. Turu dar ir kitų planų. Esu, pvz., pririnkęs naujos medžiagos apie Šv. Kazimierą, ir pirmą progą norėčiau išleisti II leidimą, bandydamas duoti pilnesnį mūsų šventojo gyvenimo ir jo garbinimo vaizdą. Deja, nieko nėra nauja, kas galėtų patvirtinti kritikų išskirtas abejones ryšium su pop. Leono X-jo pradėtu Kazimiero kanonizacijos procesu. Vatikano archyvų medžiaga davė sugestijų parašyti dar ir kitais lietuvių kultūros istorijos klausimais. Bet negalima skaičiuoti "viščiukų", kol jie dar "neišpėrėti".

KRONIKA

• Pranas Naujokaitis parašė romaną "Upeliai negrįžta į kalnus". Kūrinys stambus, vaizduoja Lietuvos apskrities miestą, turinio gimnaziją, moksleivijos, inteligentijos ir kitų gyvenimą iki išsivijos metu. Romanas žada būti įdomus ir jisai bus pradėtas leisti per Draugo atkarpą, kai tik pasibaigs Jer. Ignatonio "Ir nevesk į pagundą". Lietuvių literatūra yra labai arti prie širdies Pranu Naujokačiui, apie ką galima įsitikinti iš jo rūpestingai paruošto lietuvių literatūros istorijos kurso gimnazijoms, išleisto tremtyje — "Lietuvių literatūra".

• Muzikas Jonas Zdanis paruošė tautosakinės muzikos rinkinį fortepionui, pavadintą "Tautosakinės bagatelės". Šis liaudies melodijų rinkinys taikomas daugiau pramoginiam reikalui. Čia randame liaudies dainas: Augino močiūtė, Po augtus kalnus vaikščiojau, Bėkit, bėreliai, Pasėjau kanapę, Nen-drėlė, Kur tas šaltinėlis, Lop-techniškių kliūčių. O dabar "tech-

to, kaip Bonoje nuo 1953 metų veikiančio Baltų Mokslinio instituto narys (jam dar priklausė estai ir latviai), į kurį kitų metų pavasarį vyksiu vieneriems metams perimti vedėjo pareigų, turu kitų mokslinių prievolių. Iš visų Europos tautų vokiečiai daugiausiai rodo mokslinio dėmesio Lietuvos istorijai. Su pagrindu jie laukia pačių lietuvių parašytos Lietuvos istorijos, nes vokiečių kalba, jeigu neskaityti mažytės G. Storosto knygtės (1921), de-ja, nieko nėra pasirodę. Šita sunki našta šiuo metu gula ant mano pečių. Turu dar ir kitų planų. Esu, pvz., pririnkęs naujos medžiagos apie Šv. Kazimierą, ir pirmą progą norėčiau išleisti II leidimą, bandydamas duoti pilnesnį mūsų šventojo gyvenimo ir jo garbinimo vaizdą. Deja, nieko nėra nauja, kas galėtų patvirtinti kritikų išskirtas abejones ryšium su pop. Leono X-jo pradėtu Kazimiero kanonizacijos procesu. Vatikano archyvų medžiaga davė sugestijų parašyti dar ir kitais lietuvių kultūros istorijos klausimais. Bet negalima skaičiuoti "viščiukų", kol jie dar "neišpėrėti".

KRONIKA

• Pranas Naujokaitis parašė romaną "Upeliai negrįžta į kalnus". Kūrinys stambus, vaizduoja Lietuvos apskrities miestą, turinio gimnaziją, moksleivijos, inteligentijos ir kitų gyvenimą iki išsivijos metu. Romanas žada būti įdomus ir jisai bus pradėtas leisti per Draugo atkarpą, kai tik pasibaigs Jer. Ignatonio "Ir nevesk į pagundą". Lietuvių literatūra yra labai arti prie širdies Pranu Naujokačiui, apie ką galima įsitikinti iš jo rūpestingai paruošto lietuvių literatūros istorijos kurso gimnazijoms, išleisto tremtyje — "Lietuvių literatūra".

• Muzikas Jonas Zdanis paruošė tautosakinės muzikos rinkinį fortepionui, pavadintą "Tautosakinės bagatelės". Šis liaudies melodijų rinkinys taikomas daugiau pramoginiam reikalui. Čia randame liaudies dainas: Augino močiūtė, Po augtus kalnus vaikščiojau, Bėkit, bėreliai, Pasėjau kanapę, Nen-drėlė, Kur tas šaltinėlis, Lop-techniškių kliūčių. O dabar "tech-

— Ar nenorite aplankyti didžiosios išsivijos kolonijos — JAV?

— Kur čia nenorėsi! Amerikoje turiu ne tik eilę senų prie-klų, bet ten gyvena ir mano brangi motina, kurios jau devyneri metai nemačiau ir kuri mano vizito jau seniai laukia. Du kartu negalėjau išvažiuoti dėl šinė, Rekrūtų daina, Siūbau,

ATOSTOGOS, APSIMOKANČIOS PAČIOS

PAJAUNEKITE ATSIŽYMEJUSIOSE MAUDYNĖSE

LAMAR BATHS

Hot Springs National Park, Arkansas

DEL SVEIKATOS: nuo darbo nuovargio, Rheumatoideo, Nervin-gumo, blogos cirkuliacijos, organizmo užnuodijimo, bei su juo susijusių negalavimų.

DEL POILSIO: 2vėjyba ištisus metus, Golfas ir visi kiti sportai atvirame ore... Gaivinantys kalnų oras bei pietiečių vaisingumas.

Televizija
jūsų patogumui

Arti automobiliams
pasistatyti aikštė

LAMAR BATH HOUSE

Dept. D

Hot Springs National Park, Arkansas

Prie pietinio galo
"Beautiful Bath House Row"

CY M. KING
President and Manager

SKOLINKIŠ STANDARD

UŽ

ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ

TAUPLYK PAS STANDARD

Stipriausioji Chicago Bendrovė

Turtas \$60,000,000.00

Atsargos Fondas \$5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 v. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaryta.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

OUR LADY OF THE HILLS CAMP

HENDERSONVILLE, N. C.

"In The Heart Of The Blue Ridge Mountains"

"Vacationland Of The South"

200 ACRES, 36 PERMANENT BUILDINGS, LARGE LAKE, 120' x 62' MODERN CONCRETE SWIMMING POOL, EQUIPPED WITH THE LATEST FILTERING AND CHLORINATING SYSTEM. COMPLETE CAMPING PROGRAM, INCLUDING HORSEBACK RIDING. MODERN FACILITIES AND EQUIPMENT. CITY WATER SUPPLY.

Modern stainless steel equipped kitchen. Resident graduate dietitian. A regular university-employed cooking staff. Spacious, airy, modern dining hall. Kitchen and dining hall state health rated, grade "A".

Resident nurse and infirmiry facilities. Professional trained staff, supervised by Priests of the Diocese of Raleigh and Sisters of Notre Dame de Namur.

BOYS
7 - 16 years
of age

SEASON: JUNE 15 — AUG. 24
WRITE:
Our Lady of the Hills Camp
412 S. Franklin St., Rocky Mount, N. C.

GIRLS
7 - 16 years
of age

lingau paukštelis. Kai aš buvau pas močiutę, mažlietuvių daina žandarita ir liaudies šokis Šiaurės. Paduodamos ir dainų melodijos (vokaliniam pildymui) ir tekstai, su puošnia pradine raide. Leidnys turi 24 pusl., iš-leido J. Karvelis, kainuoja \$1.50. jas.

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS

Kuriose Kiekvieno Santaupos Yra
Apdraustos iki \$10,000.00 —
ir Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui
Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 S. Paulina St., Chicago 9, Ill., Yards 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 West 47th Street Chicago 32, Ill

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 South Halsted Street Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th St., Cicero 50, Ill. tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 South Halsted Street Chicago 8, Ill.

45 metų prekybos sukaktuvinis 45

IŠPARDAVIMAS

1958 Chrysler — Plymouth — Imperial

DAUGYBE VISOKIŲ FIRMŲ VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ

Kainos tik nuo \$25.00

Galite nupirkti be pinigų išsimokėjimui

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
CHRYSLER, PLYMOUTH, IMPERIAL DISTRIBUTOR
4030 Archer Ave. Telef. Virginia 7-1515
CHICAGO 32, ILLINOIS

Lietuvių Didžiausia ir Patikimiausia Automobilų Prekyba

Liet. krautuvė, Sav. broliai Gregoravičiai
Dažai, Alyva, Stiklas, Įrankiai, peiliai
namų, reikmenys, vandentiekio įrenginiai
ir elektriniai reikmenys.

1901 West 47th St. Tel. LA 3-4139

PEOPLES HARDWARE & PAINT CO.

KIEKVIENAS ŽINO POSAKĮ: "TAUPLYK JUODAI DIENAI!"

Bet ar daug kas iš jūsų taupote dėl saulėtų dienų — dienų, kada galėsite išgyti tą, ko visą gyvenimą norėjai: keliauti, kad pamatyti pasaulį, išgyti nuosavą namą, nusipirkti kur nors paežerėje vasarnamį ir daug tam panašių išgyti malonumų?

Tą galite pagreitinti pradėdami taupyti Universal Savings and Loan Bendrovėje, kur santaupos neša didelių dividendus ir yra apdraustos iki 10,000 dolerių per Federal Savings and Loan Insurance Corporation, Washington, D.C.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 South Halsted Street Chicago 8, Illinois

T. Rypkevičius, Prezidentas Tel.: HAYmarket 1-2028

Atdara kasdien nuo 9 iki 4 valandos. Ketvirtadienį nuo 9 iki 8 val. šeštadienį nuo 9 iki 3 valandos. Trečiadienį uždaryta.

Pradėkite taupyti šiandien: turėsite rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais, antradienį, penktadienį ir šeštadienį 9 v. r. iki 4:30 p. p. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Ketvirtadieniais 9 val. ryto iki 8 val. vak.

Programoje: DR. S. ALIŪNAS,

"GINTARO" kvartetas ir kita.

— 0 —

SOKIAI, TURTINGAS BUFETAS

IR BARAS.

VYKSTANTIEMS Į PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMĄ CHICAGOS
CHORAMS PAREMTI RENGIAMAS

DIDELIS LINKSMAVAKARIS

Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street

Gegužės mėn. 24 d. (šeštadienį) 7:30 valandą

Visus kviečiame atsilankyti į
nuotaikingą pavasarinį linksma-
vakarį.

lėjimas visiems atpigintas.

RENGEJAI

LIETUVIŠKOJI MOKYKLA

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ S-GOS SKYRIUS
Redaguoja — Jer. Ignatonis, 4630 S. Paulina St., Chicago 9,
tel. FR 6-6897. Red. pavaduotojai: J. Kreivėnas ir A. P. Bagdonas

POSŪKIS MOKYTOJŲ VEIKLOJE

Gegužės mėn. 18 d. Jaunimo centro namuose, Chicagoje, buvo susirinkę mokytojai metiniam susirinkimui, naujai valdybai išrinkti, veiklos planui aptarti. Žinant, kokių sunkumų turi kaikiurios draugijos organizacinėje srityje, su viltimi tenka pasigėrėti mokytojų rodomu gajumu ir jų veiklos užsimojimais.

Mokytojų užtikama beveik kiekvienos lietuviškos organizacijos veikloje, jų netruksta ir savojoje organizacijoje. Ir tą sekma dienai, kada gamta buvo išviliojusi daugelį žmonių pasigrožėti pavasario žydėjimu, mokytojų buvo pilna Jaunimo centro namuose įvairių organizacijų subuvinuose. Tik truputį kiek nesiderino Augstesniosios Lituanistikos mokyklos motinų susirinkimas, kuris buvo per neapsižiūrėjimą ar nesusitarimą lygiai tą pačią valandą, ir daugelį mokytojų-motinų atitraukė iš Mokytojų s-gos susirinkimo.

Gaila, kad taip įvyko. Mokytojų-motinos buvo reikalingos susirinkime, ne vien tik kaip susirinkimo dalyvės, bet ir kaip motinos, kurias susirinkimas gražiai pagerbė. Mokytoja Krikščionienė jautriai žodžiu sveikino visas lietuves motinas, išaukusias savanorius, knygnešius, partizanus, rašytojus ir mokslo ir paprastus darbo žmones. Kiekvienai mokytojai-motinai buvo įteikta gyvų gėlių žiedai, o mokytojai Gaškienei, kaip gausiausios šeimos motinai — visa puokštė.

Susirinkimui pirmininkavo ilgametis švietimo tarybos narys ir dabartinis jos pirmininkas mo kytojas Tamulevičius, sekretoriavo mok. Peteraitienė. Be didelių sunkumų nors ir neišvengta atsikalbinėjimais, išrinkta nauja valdyba. Naujon valdybą išrinkti šie mokytojai: Bagdonas, Binkis, Medauskienė, Mišūnas ir Tomarienė.

Vienas iš įdomiausių susirinkimo dienotvarkės darbų buvo atiteities veiklos darbo plano aptarimas. Diskusijose gyvai dalyvavo mokytojai: Bagdonas, Binkis, Beleskienė, Gulbinskas, Ignatonis, Kreivėnas, Medauskienė, Tomarienė, Vilimaitė ir kiti.

Iš diskusijų ir susirinkusiųjų nuotaukų išryškėjo atiteities darbų linkme. Dauguma pasisakė prieš organizuojamas literatūrinės premijas jaunimo literatūros veiklams, nors iš esmės niekas premijų ir nepasmerkė. Naujai valdybai susirinkimui išreiškė pagėdavimą, kad atiteities veiklos darbuose būtų vadovaujama šių pagrindinių uždavinių:

1. Rinkti ir toliau Lietuviškosios mokyklos metraščius medžiaga.
2. Rūpintis lituanistinėms mokykloms vadovėlių, tėvynės pažinimo lektūros išleidimu, lygiai tiek pat plėsti scenos veiklą ir grožinės literatūros kūrinių, skiriamų jaunimui išleidimą ir organizuoti jų platinimą.
3. Jungti mokytojus dabar dirbančius lituanistinėse mokylose, plėsti ryšius su seselėmis, dirbančiomis mokyklose ir joms

padėti rūpimais lituanistinio švietimo klausimais.

4. Plėsti ryšius su jaunimo organizacijomis, visais galimais būdais palaikyti organizuojamus jaunųjų ansamblius.

5. Atgaivinti jaunimo teatrą ir pagal galimybes lietuviškuose radijo pusvalandžiuose jaunųjų pasirodymus.

Nerado pritarimo mokytojo Kreivėno keliama mintis parodo mųjų pamokų organizavimas ir mokyti. Medauskienės — pakelti nario mokęstį.

Susirinkimas praėjo gana darbingoje nuotaikoje. Prie gražiai paruoštų stalų, kavutės ir užkandžių mokytojai ramiai ir darniai svarstė savo sąjungos organizacinius klausimus, tik niekas neužsiminė, kaip įvykdyti 1956 metų Kultūros kongrese, švietimo sekcijos nutarimą korespondenciniu būdu išrinkti centro valdybą.

KEISTENYBES:

Mokytojai atsisako auklėti!

Paskutiniuoju metu mokyklos darbe pradeda rasti naujos negrovės: — mokiniai būriais užpuldinėja mokytojus ne tik mokyklose, bet ir už mokyklos ribų, juos apmuša, sužeidžia. Yra užregistruota net ir mirtinių atvejų. Šis reiškinys nėra lokalinio pobūdžio, bet globalinis.

Keliamas klausimas, kas atsitiko su šiuo dienu jaunuoliais, kad jau jie nebetelpa įprastinėse, tradicinėse tvarkos ir padorumo rėmose. Trūkumas drausmės, ar kitos priežastys. Nustatyti tikras priežastis — tai reikėtų rasti ir būdus kovai vesti su jaunuolių nusikaltimais.

Japonijos švietimo ministeria išleido mokykloms aplinkraščių, ragindama mokyklų vadovybes įvesti pavasario semestre augštesnėse pradinė mokyklų ir žemesnėse augštesniųjų mokyklų klasėse etikos kursą. Tai būtų kursas, kuris nereikalautų nei atskirų vadovėlių, nei mokinių pamokų ruošimo, nei egzaminų. Panašus dalykas ir Lietuvoje praktikuotas gimnazijose auklėjimo pamokose.

Šis Japonijos švietimo ministerijos žygis vertinamas, kaip

Zydi vyšnios prie Fujiyamos, Japonijoje

viena iš daugelio pastangų sumažinti jaunuolių nusikaltimus. Ypatingai pavasarį padidėja jaunuolių siautėjimai mokyklose. Bet dėja ir labai keista — mokytojai pažiūrėjo į tai kitaip. Japonijos mokytojų sąjunga pasipriešino ir savo nariams įsakė nepaklusti švietimo ministerijos aplinkraščiui. Reikia pasakyti, kad Japonijoje mokytojų sąjunga yra gana galinga ir turi beveik lemiamą vaidmenį auklėjimo srityje. Jai priklauso beveik 3/4 visų Japonijos mokytojų.

Viešojo nuomonė kelia klausimą, ar jau mokytojai nusiėmė atsakomybę išvesti jaunąjį žmogų iš klaidžiojimų!

NUO UŽSISENĖJUSIŲ BEI SKAUDANČIŲ ZAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Legulo, Department D., 5612 W. Eddy St., Chicago 34, IL

KAZYS GŠNAUSKAS
Tel. Walbrook 5-7670 ir Gibson 8-4938
6444 SO. TROY ST.

Generalinis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams. Turime didelį patalynių namų statybą. Patys atliekame cemento ir medžio darbus. Apkainavimai nemokami!

LEGULO, Department D., 5612 W. Eddy St., Chicago 34, IL

KAZYS GŠNAUSKAS
Tel. Walbrook 5-7670 ir Gibson 8-4938
6444 SO. TROY ST.

Generalinis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams. Turime didelį patalynių namų statybą. Patys atliekame cemento ir medžio darbus. Apkainavimai nemokami!

MOVING

Naujas specialus didelis sunkvežimius su pilna aprūda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.

R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl., Chicago, Ill. Walbrook 5-8063

Daktaras princui

Montrealio universitetas suteikė garbės daktaro laipsnį Olandijos princui Bernhard, kuris Kanadoj laukėsi 9 dienas.

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

MAY — GEG. 22, 23, 24 D. D.

HENNESSY (V.S.O.P.)	Fifth \$5.98
MARTELL THREE STAR COGNAC	Fifth \$4.98
ASBACH URALT	Fifth \$5.39
GRAIN ALCOHOL, 190 Proof V.S.P.	Fifth \$4.89
VERMAT, IMPORTED FRENCH VERMOUTH Dry or Sweet	Fifth \$1.19
ASSORTED MONSEIGNOR, FRENCH Red & White Dry Wines	Fifth \$1.19
LEMON ICE LIQUEUR	Fifth \$3.79
KRON-BRANNVIN OR ANDERSON, IMPORTED AQUAVIT	Fifth \$3.98
STEINHAGEN (URQUELL)	Fifth \$3.98
HEINEKENS IMPORTED BEER	
Case of 24 12-oz. bottles	\$7.25

ALEX BRINAS
GENERAL CONTRACTOR & CARPENTER
2715 WEST 43RD STREET, PHONE LAFAYETTE 3-9751
Visu rūšių darbai: medžio, mūro, cemento, plasterio, elektros, plumbingo ir kiti. Garažai, butų ir biznio patalpų pertaisymai. Geras darbas — nebrangios kainos!

Specialus MATRACŲ Išpardavimas

VIDUJINIŲ SPYRUOKLIŲ MATRACAS & SPYRUOKLINĖ DEŽĖ \$39.95 ir aukščiau

Visa žmogaus savijauta yra geresnė, jeigu jis išsimiega ant gero ir patogaus matracio. Pasinaudokite šio mėnesio išpardavimu ir įsigykite sau matracą.

11 dalių miegamo kambario baldai tik \$149.95

Moderniai atremontuotos patalpos — rasite didžiausią pasirinkimą modern. baldų, T.V. ir Radio aparatų, ir kitų namams reikmenų.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.
ROOSEVELT FURNITURE Co.
2310 W. Roosevelt Road, Tel. SEaley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30

KRONIKA

• Inž. Mik. Ivanauskas, per radijo valandėlę "Tėvynės Garai" skaitė ciklą kondensuotų, populiarių paruoštų paskaitų: Lietuvos politinės istorijos raida, Lietuvos socialinio gyvenimo raida, Lietuviški papročiai, Lietuvos architektūra, Lietuvių būdas, Šv. Kazimieras".

Siųsk siuntinius!

Mes siunčiame sudarytus jūsų siuntinius, o jei jums ko pritrūks, jūs rasite pas mus ką dadėti. Galime sudaryti jums ir pilnus siuntinius gan prieinamomis kainomis. Mes turime sutartį su Europos firmomis, per kurias siunčiame maistą, vaistus, įvairias medžiagas, odas ir avalynę. Taip pat akordeonus ir kitokius muzikos instrumentus, laikrodžius, siuvalas ir mezgamas mašinas ir dviračius.

AMERLIT SUPPLIES CO.

Gift Parcel Service
2221 WEST CERMAK RD.
Chicago 8, Ill. Tel. CL. 4-4273
Stasys Grubliauskas, Ved.

• Kazio Placenio romano "Pulkim ant kelių" naują laidą knygų rinkon greit paleis Vagos leidykla, vadovaujama D. Peniko. Romane vaizduojamas kun. Antano Strazdo gyvenimas bei tuolaikinė baudžiavos priešpaula Lietuvoje.

KAZIO ERINGIO
CALIFORNIA S. S. STATION
Tel. Virginia 7-9327
4824 S. California Ave.
Taisome automobilių priemama kaina. Patyrę mechanikai.

ADOMAS VAITKEVIČIUS

Anglių ir Alyvos Pardavimas

Telef. RERpublic 7-5803

Visu rūšių namų apšildymo sistemų įvedimas, perdirbimas ir pataisymas. Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas.

ATLAS FUEL Co.

ATSTOVAS
4919 So. Paulina Street
Telef. PKospect 6-7960

MOVING

Iš arti ir toliau sąžiningas darbas

V. KARALIUS
4140 S. Albany Av., Chicago 32, Ill.
Tel. Bishop 7-2865

A. MINEIKIS
3016 W. 42nd St., Chicago 32, Ill.
Tel. Cliffsides 4-3977

BRUNO'S KEPYKLA

3339-41 S. Lithuanica Ave.
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.
Tel. Cliffsides 4-6376

RINOS & VANDENS

NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI

(Gutters & Downspouts)

STOGAI IR DUMTRAUKIAI

UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS

Dedame naujas plieno (copper alloy steel) rinas, kurių nereikia dažyti. Taisome rinas ant senų namų, išsimaliname iš vidaus ir nudažome. Senas rinas padarome kaip naujas. Ploksčius ir pakilus stogus — Tai, sone, remontuojame arba naujai dengiame. Dumtraukius bei "smoke stacks" išvalome ir atremontuojame, arba naujus įtaisome. Atliekame visus namo dažymo darbus iš lauko. Atliekame "tuckpointing" — mūro remontą. Esame pilnai apsidraudę. Darbas garantuojamas. Atsara diena ir naktį.

L.Awmdale 1-6047 arba Rockwell 2-8778

Vestuvių nuotraukos ir

augštos rūšies fotografijos

mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)

EDVARDAS ULIS, sav.

4058 Archer Avenue

Telefonas Virginia 7-2481

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš olimų ir artimų atstumų.

Tel. Bishop 7-7075

STATYBAI IR NAMŲ

PATAISYMAI

PRISTATOMI

Visokių rūšių

MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Pres.

3039 So. Halsted St.

Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai

Raštinė atidara kasdien nuo 8 val.

ryto iki 6 val. vakaro.

Šeštadieniais iki 3 val. popiet

Pirkite Apsaugos Bonus.

D. JURJONO BENDROVĖJE

3251 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. CAIumet 5-1064

Pavasario apsišarinimo laikotarpio proga pirkite pigiausias kainomis sienoms popierius ir dažus:

Matiniai sienoms dažai. Reguliari kaina \$3.69, dabar \$2.99 gal. Be kvapo Alkyd matiniai dažai " \$4.95 " 3.75 " Latex matiniai dažai " \$4.25 " 2.95 " Išmintina kaina — tikrai balti dažai: matiniai " 1.88 " Zvilgantai " 1.98 "

Didelis išsirinkimas grindims kloti plokščių (Tiles).

Pasiuntimui giminėms į Lietuvą įrankių: kaltų, žirklių siuvėjams ir rankdarbiams, skustuvių, plaukams kirpti mašinelių, rektukų su deimanto kristalu pradant \$3.00 vienetais. Ir daug kitokių prekių, kurių čia neįmanoma išvardinti.

1/2% PADIDINA

DIVIDENDĄ!

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N

2555 WEST 47th STREET LAFayette 3-1989

B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas

Mokame angštus dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir perkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai nemokami.

Pradėkite tųpti atidarydami sąskaitą šiandien. Aprausta iki \$10,000

Darbo valandos: pirmadieniais ir ketvirtiniais nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradienį, penktadienį ir sekmadienį, o šeštadienį nuo 9 iki vidurdienio

A. a. prof. P. Šalčius

Kooperacijos ideologas

GEDIMINAS GALVA, Cicero, Ill.

Lyg skardas varpo liūdnas dužis smogė žinia: mirė profesorius Petras Šalčius, kooperacijos ideologas nepriklausomoje Lietuvoje, neretai vadintas lietuviško kooperatyvinio sąjūdžio tėvu. Jį pažinau 1925 m. nuvykęs studijuoti į Kauno universitetą Ekonomikos skyrių. Jis man atrodė jaunas, bet nelengvos eisenos, truputį linktelėjęs, švariai, bet ne šauniai apsirengęs. Jo išorinė laikysena ir visa pozityva, jei ne tie anglies juodumo ūsiukai, tarytum sakė: aš esu jaunas klebonas.

Veik ištiesius metus dėvėdavo tamsiai mėlynos spalvos eilutes. Tik pavasarį "išsiskerdavo" užsidėjęs pilksvą. Universitete veik visuomet vaikščiodavo atsilapojęs. Ne į išorę buvo sutelktas jo flegmatiškas dėmesys. Šiuo požiūriu ypač išsiskirdavo V. Jurgutis, kurio išorinė išvaizda šauktė šaukė: bankininkas, stambus, turtingas pirklys.

Jo būdas, iš tolo žiūrint, rodėsi šaltokas, tačiau retkarčiais studentų išvedamas iš kasdieninės tūnės. Jis nepasizymėjo pašaipa, kaip A. Rimka, kuris ja mokėdavo studentus tramdyti. Jo dėstymas buvo lygus. Nepasizymėjo išoriniu patraukumu, tono variacijomis, ūminiais atitūkimais bei išsukiančiais palyginimais. Jis nesiekė studentų psichologinio nustebinimo bei jų pasigardžiavimo. Tai buvo pastovi, lygi tūnė, bet ne verdanti, kunkuliuojanti versmė. Jis savaip atgavėdavo patekęs į kooperatininkų tarpą. Ūkininkus kooperatininkus žavėjo jo paprastumas ir greitai surasdavė jį bendrą kalbą. Pakalbėjęs kas apie kooperaciją ir P. Šalčius staiga atgyja.

Dar pirmakursiu būnant kartą P. Šalčius pakvietė mane su tikėti atvykstančius užsienio kooperatininkus. Gal tuomet buvo užsimojęs ir mane įtraukti į kooperacinį darbą.

Pirmieji žingsniai

Petras Šalčius gimė 1893 m. sausio 25 d., Čiudiškių kaime, Prienų parapijoje. Jo tėvai — Juozas ir Pranė Kavaliauskaitė. Šalčiuviene buvo vidutiniai ūkininkai. Drauge su dvytniu broliu Povilu 1902 m. pradėjo mokyti šilavoto pradžios mokykloje. 1903 m. abu persikėlė į Marijampolės Berniukų gimnazijos parengiamąją klasę. Gimnaziją baigė 1913 m. Gimnazijoje rašinėjo "Aušrinėje". Jau pirmuose rašiniuose buvo ryškūs jo paties aptartas nusiteikimas: "pakelti mūsų brolių lietuvių artų ūkinį ir kultūrinį lygį".

Gimnazijos suole besėdėdamas pradėjo domėtis kooperacija. Jis lankydavosi į ž. ū. bendrovės "Žagrė" susirinkimus ir talkininkavo kaimuriuose darbuose pvz. suruošė žemės ūkio parodą Marijampolėje.

Studijos

Jaunuoliui Petriui anuomet ir išryškėjo uždavinys: patarnauti Lietuvos kaimui, pakelti žemės ūkio lygį bei tautos kultūrą susiorganizuojant kooperatyvus. 1913 m. jis įstoja į Maskvos universiteto Teisės skyrių, kuriame plačiai dėstomi ūkio mokslai. O jų tarpe užtikro kooperaciją, kurią dėstė bulgaras prof. V. Totomianc. Studentas Petras buvo vienas nuoliausių jo seminaro lankytojų.

PILNAS BATŲ TAISYMO

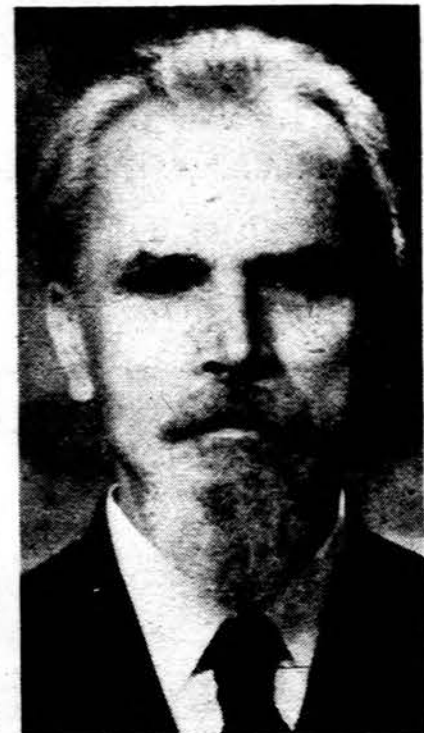
Orthopedinis darbas atliekamas pagal Jūsų daktaro receptą. Batai pagal užsakymą. Visas darbas ekspertų atliekamas.
CHUDY'S FOOTWEAR CLINIC
162 No. State Street
DEarborn 2-4951

LEOPOLDT & LYON CLEANERS
Expert Dry Cleaning, Suits - Dresses - Coats - Draperies & Slip Covers. Specializing in Summer Formalwear. Fur Storage - Expert alterations & Repairing on all Garments.
4006 West 79th Street
PO 7-0203

Anuomet jis parašė seminarinį darbą: "Lietuvos kooperacija", kuris buvo paskelbtas universiteto seminaro darbuose. Jis nesitenkino teisinių studijomis, nes vėliau įstojo į Augustuosius Kooperacijos kursus, kuriuose dėstė žymūs ekonomistai ir kooperacijos teoretikai: Tugan-Baranovskij, Železnov, Manuilov, Janov, Canvo ir kt. Baigęs studijas, išlaikęs valstyb. egzaminus ir Rusijoje atlikęs kooperatyvuose praktikos darbą grįžo į vokiečių pajungtą Lietuvą 1918 metais.

Kooperatyviniame bare

Vargu už Petrą Šalčių kas kitas buvo ištikimesnis vienai veiklos sričiai — kooperacijai.

Prof. Petras Šalčius

Aname vokiečių mokytoje ne ką ypatingo tegalėjo veikti. Užsidaręs mažo įstatymo projektą kooperacijai tvarkyti, kooperacinę literatūrą, knygvedybos bei kitus vadovėlius ir veikliai spaudė jį dalyvavo. 1919 m. jis jau vadovavo Kooperacijos departamentui, kuris buvo Prekybos ir Pramonės ministerijos žinioje. Anuo metu pradėta derinti kooperatyvinę veiklą, o departamentui instruktoriai jau kooperatyvų veiklą prižiūrėjo. Netrukus departamentu uždavinys pradėjo siaurinti, nes kaikas netiko valstybinę kooperatyvų priežiūrą. Dėl to departamentu vadovas pasitraukė iš pareigų.

Išėjęs iš valdinių pareigų pasinėrė kooperatyvų organizavime. Pirmiausia sukūrė Pakaušės Vartotojų Bendrovių sąjungą.

33, kuri išaugo į kooperatyvinį centrą, kuris vėliau įsijungė Lietūkyje — Lietuvos Kooperatyvų sąjungoje. Anuomet jis Lietūkio taryboje pirmininkavo, redagavo "Talką" — kooperatyvinį laikraštį, atstovavo Lietuvą tarptautiniuose kooperatyviniuose sąjūduose bei suvažiuose, bendradarbiavo užsienio kooperatyvinėje spaudoje ten skelbiant Lietuvos kooperatyvinius laimėjimus.

Jau vien tik "Talką", ypač pirmuosius toms, pavartę, rasime vien jo plunksnos rašiniais užpildytus. Originalūs rašiniai sekė verstinius.

Pirmieji kaimurie Lietuvos kooperatyviniams žygiams liko savotiška žaizda, kuri ir šiandien nuogomis rankomis dar nelieinama. Politikos įsikūsimas į kooperaciją steigiant ar likviduojant priešiškus kooperatyvus atnešė nemažai žalos.

Išvartyta vaga

Petras Šalčius liko kooperatyviniu ideologu. Tiesioginis — kooperatyvams vadovavimas, kooperatyvų valdymas greičiausia jo netraukė. Viešosios gyvenimo patirties pamokytas jis stengėsi, kad kooperatyvinėje veikloje įsiliėtų visų srovių ir pažiūrų žmonės, nes jie visi siekia to paties tikslo: perkant ir pardodant sutaupyti ir tarpininko uždarbui dalimi savo šeimas praturtinti. Politinio momento vėlimas į kooperaciją Petriui Šalčiui nebuvo prie širdies. Dar 1924 m. išleido knygą "Partinė ir neutralioji kooperacija". Jis buvo idealistas kooperatininkas, kuris siekė, kad kooperatyvinėje aidėje tilptų baltos, margos ir juodos avys.

Palikimas

Petro Šalčiaus literatūrinis palikimas yra milžiniškas. Nuošaliai palikime "Talką", lietuvišką periodiką ir jo straipsnius International Cooperative Review, išėjusiam Londone, Revue des Etudes Cooperatives leistung Paryžiuje bei kituose svetimos kalbomis leidiniuose ir akimis perbėkime čia surinktus jo leidinius:

1. Kooperacijai brėkstant, ver timas, 40 pusl., Kaunas 1919 m.
2. Vartotojų bendrovės ir privatinė prekyba, 24 p., 1919 m.
3. Patarimai vartotojų bendrovių steigėjams, I dalis, 1919 metais.
4. Pirmieji valdybos žingsniai, II dalis, 1919 m.
5. Instrukcijos valdybai ir revizijos komisijai, III dalis, 1919 metai.

Nukelta į 6 psl.

SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS

STEIN TEXTILE BENDROVĖ YRA

pirmoji, kuri parūpino vilnonių ir šilko medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas!

Gauta nauja siunta vilnonių anglų medžiagų. Didžiausias pasirinkimas siuntimui į užsienį, taip pat ir savam vartojimui.

Geriausios ANGLIŠKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar už jėdą tik \$4.50

60 celių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tik \$1.89
48 celių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos vertės iki \$2.98, tik \$1.39

PRASOMĖ ATLANKYTI MUS, IR PAGELBĖTI ATSVĖSTI SUKAKTUVE

KIEKVIENAS KLIENTAS GAUS SUKAKTUVIŲ DOVANĄ!

Pas STEIN'Ą Jūs rasite didelį pasirinkimą įpilams medžiagų ir nuotakoms "lace", satina, taffeta, "brocades", Shantung ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St. 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak.
Tel. MOroe 6-8152. FREE PARKING. kitoje pusėje gatvės.

ANTANAS TVERAS

DIPL. LAIKRODININKAS

Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai daiktai (devocionalai), prekės dovanoms.
2646 W. 69th St. RE. 7-1941

Rudaitis dėl susidėjusių aplinkybių likviduoja

MAJOR FURNITURE CO.

3207 South Halsted Street

PREKES IŠPARDUODA NEŽIURINT SAVIKAINOS!

Viskas turi būti parduota nežiurint kainos.

LIKVIDACIJOS LEIDIMO NUMERIS — 818

PIRKITE UŽ GRYNUS ARBA LENGV. IŠMOKEJIMAI.

ATIDARYTA SEKMAD. NUO 10 VAL. RYTO IKI 6 VAL. VAKARO.

SUTAUPYKITE 55% - 65% - 75% IR DAUGELĮ ATVEJŲ DAUGIAU.

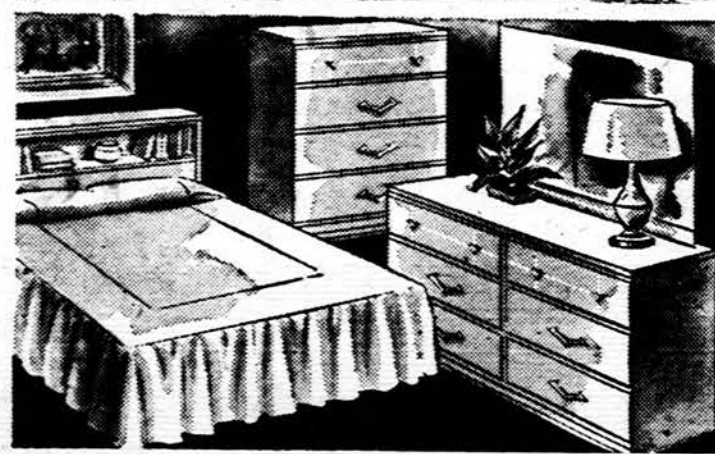
Prekyba likviduojama. Viskas turi būti parduota tuojau, nežiurint kainos. Tai vienintelė proga visiems nupirkti geriausių fabriku prekes už fabriku kainas. Kainos nustatytos daugeliu atvejų žemesnės negu mokėta. Sutaupykite visi 55% - 65% - 75% ir daugiau.

Kai kurių prekių yra ribotas kiekis. Būkite pirmom dienom. Likvidacija prasideda ketvirtadienį, gegužės 15 dieną 9 valandą ryte iki 9 valandos vakaro.

Simtai prekių geriausių firmų: Simmons, Englander, Kroehler, Douglas, Karpen, Union.

Viskas žemiausiom kainom — ateikite ir pasiskirkite.

Special LEMPOS	Special RADIO	Special 5 DAL. FORMICA VIRTUV. STALAI	Special 9x12 KILIMAI	Special KĖDĖS, supamos	Special 2 DAL. SOFOS
Reg. \$9.95 Dabar \$1.95	Reg. \$29.95 Dabar \$10.00	Reg. \$59.50 Dabar \$29.00	Reg. \$59.00 Dabar \$29.00	Reg. \$49.50 Dabar \$19.00	Reg. \$249.00 Dabar \$99.00

MATRACAI - LOVOS

Lovoms matracai geriausių fabriku — Simmons — Englander, Burman, Dixie, Sealy, pilno dydžio, pavieniams lovoms ir įvairaus kietumo.

Buvo \$59.50 Englander matracai su belgišku damasko viršumi. Dabar \$28.00
Buvo \$39.50 spyruokliniai matracai, tikrai \$18.00
Buvo \$69.50 Sealy, Burton Dixie, Simmons spyruokliniai. Dabar \$34.00
Buvo \$49.50 Simmons, Englander spyruokliniai matracai, tikrai \$24.00
Buvo \$79.50 spyruokliniai matracai, likviduojant tik \$38.00
6 dalių Bunk Bed tikrai \$28.00

APPLIANCES

Saldytuvai, pečiai, prosai ir kt. ti appliances Westinhouse, Hot Point, Admiral, Fridgare už savikainą ar pigiau negu kainuoja mums.

MIEGAMOS SOFOS

Miegojimui sofoms: Simmons, Sealy, Englander, 1958 m. stiliaus, puikiausios Nylon medžiagų

Buvo \$149.50 sofa ir lova apmušta su puikiu nyliu, tik \$75.00
Buvo \$199.50 Simmons 2 dalių sofa su Metalic nylon medžiaga, tik \$120.00

Buvo \$269.50 Englander miegama sofa su paskiausiu matracu, likviduojama už \$155.00
Buvo \$249.50 Simmons 2 dal. sofa in Foam, tik \$115.00

Čia įvardinta tik maždažinė. Visą kūrą pamatykite pas Rudaitį — Major Furniture Co.

MIEGAMIEJI SETAI

Žymiausių Amerikos fabriku už žemiausias kainas

Drexel, Kent - Caffey - Kroehler, Thomasville, American ir daug kitų.

Sutaupykite daug pinigų

Miegamieji visų spalvų: rūsūs, gėluo, raudono medžio, pilko. Dvigubi ir trigubi Dresser, Chest, stali lovos visų dydžių ir stilių.

Buvo \$259.50 3 dalių setai: Dresser, chest ir lova. Dabar \$128.00

Buvo \$269.50 3 dalių Dresser, chestas, lova pilkos spalvos. Dabar \$135.00

Buvo \$365.50 3dalių raudono medžio Dresseris, chestas, lova. Dabar \$185.00

Buvo \$595.95 6 dalių tam su 2 lovom, 2 naktniniai staliukai, tik \$295.00

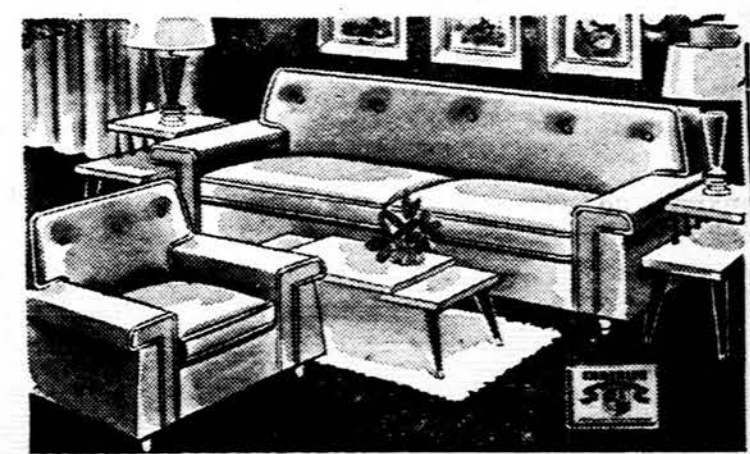
Buvo \$249.50 3 dalių gelsvos medžio Dresseris, chestas ir lova, tikrai \$185.00

Buvo \$895.00 3 dalių vyšnios medžio Dresseris, chestas ir lova. Dabar \$450.00

Buvo \$595.00 3 dalių juodos Dresseris, chestas, lova. Dabar \$295.00

STALAI, KNYGOM SPINTOS, STALIUKAI

Staliukai, rašomi stali, knygom spintos. Išsirinkite iš daugelio kavos staliukus, lempoms, apvalius staliukus, kampanius iš moderniško stiliaus. Visų spalvų: gėluo, rūsūs, vyšnios, beržo, odos viršumi ir daug kitų. Viskas likvidacijos kainom — pusė kainos ar mažiau.

SVEČIŲ KAMBARIO SETAI

Sofos, Foteliai — svečių kambariams

KĖDĖS - FOTELIAI

Visos kainos likvidacijos proga

Išsirinkite naujausių 58 metų stilius ir spalvų setus. Geriausias firmos visose Amerikoje: Karpen, Pulman, Kroehler, Futorian visose stiliuose, medžiagos — vilnos, nyliu, su spyruoklėmis ar Foam rubber.

Buvo \$259.50 2-jų dalių sofa labai moderni. Dabar \$100.00

PROF. ŠALČIUS

(Atkelta iš 5 psl.)

6. Vadovėlis kredito bendrovėms, 140 p., 1920 m.
7. Ką duoda šeiminiškai varotojų bendrovės, 16 p., 1922 m.
8. Kaip laikyti, prižiūrėti ir skirstyti prekes, 34 p., 1923 m.
9. Kooperacija ir tautos uždaviniai, vert., 76 p., 1923 m.
10. Partinė ir neutralioji kooperacija, 1924 m.
11. Kooperatyvų įstatymas, 16 p., 1925 m.
12. Kooperatyvizmas, 136 p., 1929 m.
13. Ūkininko skaitimai, 1931 metai.
14. Kooperacija, paskaitų kursas, 385 p., 1931 m.
15. Tautos ūkis ir kooperacija, 72 psl., 1934 m.
16. Kooperatyvinis ūkio padalinys, vert., 48 p., 1936 m.
17. Žemės ūkio organizacijos Lietuvoje iki 1955 m., 277 p., 1937 m.
18. Dėkimės ir ūkinę talką, 22 p., 1939 m.
19. Lietūkis, 31 p. 1940 m.

Kooperacijos tėvas

Petras Šalčius kooperacinį sąjūdį vainikavo įtaigodamas įkurti Kooperacijos banką ir sukurdamas Kooperacijos tarybą, kuriai nuolat ir pirmininkavo. Jis buvo kviečiamas visų centrinų organizacijų tarybosna, kurios sprendė esminius klausimus. Dalyvavo Lietūkio, Pieno-centro, Kooperacijos banko, Paramos, Lino ir kitų kooperatyvų patariamosese vadovybėse.

Didžiausios svarbos uždavinį atliko Lietuvos Kooperatyvų taryba, kuri tarė žodį esminiais reikalais bei sprendė įvykstančius nesupratimus. Nėra abejonės, kad joje nemažai lemė pirmininko žodis. Jei anuomet nebūtų buvę nepalaužiamo neutraliosios kooperacijos įtakingo atstovo, galėjo vėl įsilipti aistros, kurios mūsųose naikino kooperaciją, kaip gaisras.

Lietuvos kooperatyvai palaipsniui padėjo lietuviams įsistiprinti prekyboje ir gamyboje, kur iki tol dominavo kitataučiai.

Universitetas

Nuo 1925 m. prof. Petras Šalčius atsidėjo akademiniam darbui. Jis skaitė politinę ekonomiką, lietuviškai tarus — ūkio teorijos pradus, kooperaciją iki 1940 m. pradžios, kai buvo išrinktas prorektorium Vilniaus universitete. Net tame laikotarpyje parašė nemažai kooperacinio turinio knygų, tačiau jo esminis dėmesys buvo sutelktas į akademinį darbą ir kooperacijos ideologinį vairovimą.

Akademino darbo tarpsnyje jis parašė ar išvertė šiuos veikalus:

1. Politinės ekonomikos pagrindai, Tugan-Baranovski, 320 p., vert., 1923 m.
2. Visuomenės ūkio teorijos, 174 p., 1927 m.

3. Iš vertės ir kainų teorijų, 54 p., 1928 m.

4. "Ausros" ir "šviesos" ekonomika, 37 p., 1932 m.

5. Teorietiškoji socialinė ekonomika, G. Cassel, 616 p., vert., 1931 metai.

6. Ekonomikos pagrindai, 516 p., 1933 m.

7. Ekonominės doktrinos, 808 p., 1935 m.

Petras Šalčius už jo žymią veiklą universitete to paties universiteto 1939 m. buvo pagerbtas suteikiant garbės daktaro laipsnį.

Kai Prekybos Institutas įsikūrė Klaipėdoje ir parodė savo plačius užsimojimus, atsirado reikalas tartis dėl darbo padalos. Ekonominis skyrius parinko Petrą Šalčių kalbėtis su Prekybos Instituto vadovybe.

Po svetima letena

Ne vien Petras Šalčius, bet eilė akademikų ir lietuvių patriotų patapo pavergėjų aukomis. Pirmą bolševikmetį išbuvo Lietuvoje, bet išvežamųjų sąrašuose rastos prof. Petras Šalčius bei jo šeima. Slapstėsi iki karo pradžios.

Naujas okupantas nešė naują kanciją. Iš Vilniaus universiteto senato jis pašalinamas. Vėliau jam gresė prievartinis išvežimas į Vokietiją. Perspėtas Petras Šalčius vėl slapstėsi.

1944 m. vėl pradėta dėti Vilniaus universitete. 1946 m. pakviečiamas Mokslo akademijos, Ekonomikos instituto vyresniuoju bendradarbiu. Šiose pareigose išbuvo iki 1950 m. Anuomet jau vilniškėje "Tiesoje" prof. Petras Šalčius atvirai kaltinamas savo veikluose skleidęs "nacionalistines ir buržuazines koncepcijas". Po šio rašinio pasakojimai, kad jis tuojau iš visų pareigų atleistas. Jis skurdo, bet džiaugėsi galėjęs savo krašte pasilikti. 1956 m. vėl suteikta teisė grįžti į Mokslo akademiją rašyti veikalą "Lietuvos ūkio istorija iki 1917 m." 1957 m. pradžioje pradėjo negalauti. Išvyko į Kaukazą pailsėti. Ir ten sveikatai nepagerėjus pasijustas į Maskvą ištirti. Ten buvo operuotas. Nepagelbėjo. Ir vėl atvyko į Kauną, atsigulė klinikoje. Ir vėl operacijos, gydymas, bet iš lovos nekėlė. Jis vis dar tikėjosi baigti mokslo veikalą ir įsivysti naujos, laisvos Lietuvos veidą. Jo viltis nutrūkė mirtis.

Seimos tragedija

Petras Šalčius pergyveno smūgį, kai jo sūnus Algis ir dukra Giedrė 1944 m. išvykę į Joniškio apylinkės atstogauti pateko karo sūkurin ir atsidūrė Vokietijoje. Jo dvynis brolis Povilas, buvęs "Maisto" įmonės direktorius Kaune-Aleksote, 1943 m. istrebtelių prie Plungės nužudytas. Jo brolis Matas, pradinis globėjas, žinomas keliautojas ir žurnalistas mirė 1940 m. Bolivijoje.

Senatvėje liko šeima išardyta, jo amžiaus kooperacijos darbas sugriautas, jo kūrybiniai po lėkiai svetimo pado sutrypti. Ko

Pianistė J. Rajskauskaitė
Neseniai su dideliu pasisekimu koncertavusi New Yorke.

operatyvų ugdyta didžioji ūkinė pažanga ir sulaukti laimėjimai tepalikti prisiminti ir įsimoninti — ką gali laisva tauta per trumpą laiką sukurti.

Petras Šalčius mirė ne gausaus metų skaičiaus slegiamas, bet negalėdamas pakelti kūrybinės tuštumos, kūrėjo, mokslo lininko išprievartavimo. Ir nepuostabu, kad gausiajai kūrėjo plunksnai reikėjo net kelių dešimtųjų metų parašyti vienam veikalui — Lietuvos ūkio istorijai, kuri prievarta turėjo būti tempama ant maskvinio korpulio.

Prof. Petras Šalčius jau arti karsto būdamas, 1957 m. rašė: "Per savo amžįlį nemažą darbą ką laikiau savo tėvynei būtiniausia: kooperatinę ir mokslo liniją srityse. Savo metu šis darbas turėjo nemažos reikšmės. Dabar manding ir ši darba žiūrime, kaip į kapitalizmo stiprinimą..."

Petras Šalčius šio meto kooperatininkų kartai paliko didelį uždavinį.

Laimė besinaudojant ir po platųjį pasaulį išbarstyti lietuvių ypač nudien reikalingi įsijautimo į kooperatinę sūkjį: vienybė — galybė! Tik vienybė gyvenime, darbe ir siekimuose mus priartins prie savo tėvynės ir didžiojo kooperatininko kapo savoje žemėlėje.

SAUGU!!!

Jūs būsite saugūs, atidavę iš daktaro gautą receptą išpildyti vaistais, kurios svarbiausia užduotis — išpildyti tiksliai receptus, kaip jie yra daktaro nurodyti. Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sėkmingai veikia. Turime vaistų, importuotų iš užsienio, ir pačių naujausių, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums prirašytą receptą ir įsitikinsite, kad mūsų vaistai tikrai švieži ir kainos labai prieinamos.

ISPILDOME IS LIETUVOS GAUTUS RECEPTUS.

DARGIS VAISTINĖ
CHARLES DARGIS,
Reg. Pharmacist

2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HE 4-6050

Krautuvėje "MARGINIAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Ill., galima gauti gražiausius liudies meno išdirbinius, knygas, žurnalus, taip pat galanteriją. Telefonas — FR 4-5855.

KRONIKA

• **Lietuviškų knygų sistematinis katalogas** — pirmas taip rūpestingai parengtas, buvo išėjęs 1938 m. lygiai prieš 20 metų. Jau bibliografinė retenybė. Katalogą sudarė bibliografas Izidorius Kisinas, bendradarbiaujant: prof. Pr. Čepėnui, Valerijai A. Šalkauskaitei, mjr. A. Ružancovui, Jonui Vaideliui ir kt. Didžiausias bendradarbis ir patarėjas buvo prof. Vac. Biržiška ir leidinys skirtas, minint jo 35 metų bibliotekininko darbą sukakti. Išleido Spaudos Fondas. Išėjo 5000 egz. Katalogas buvo pradėtas rinkti 1936 m., bet išėjo tik po dviejų metų. Katalogas buvo suskirstytas prisilaikant tarptautinės dešimtainės knygų skirstymo sistemos; bendrasis skyrius, filosofija, teologija, visuomenės mokslai, kalbotyra, griežtieji mokslai, pritaikomieji mokslai, menas, muzika, sportas, literatūra, istorija, geografija ir biografija. Įtraukta 7033 leidiniai, kartu ir žurnalai, net duoti ir jų turiniai, 1156 psl. (J. Val.)

• **Povilo Četkausko** leidinys "Jaunasis akordeonistas" pasirodė trečiaja laida Chicagoje. Išleido J. Karvelis. Šiame 109 pusl. vadovyje supažindinama su akordeono technika, duodami

gaidų skaitymo pagrindai, supažindinama su ritmu, taktu, priegaidų pridėtais ženklais, gamomis. Duodama pratimų dšinei ir kairei rankai. Gausiai surinkta lietuviškų kūrinių pratimams pradedantiems: liaudies šokiai, liaudies dainos. Pabaigoje — rinkinys sudėtingesnių kūrinių koncertinei daliai. Čia randame J. Švedo, P. Četkausko, I. Grigo, G. Verdi, L. Bocherini, Fr. Schuberto, G. Bragos, J. Bramso, P. Čaikovskio kūrinius. Vadovėlis daro gerą įspūdį. Talentingas pradedantis akordeonistas, atrodo, galėtų nemažai prasilavinti net ir be mokytojo pagalbos. Miela, kad pratyboms paruošta daug lietuviškų dalykų. Pradžioje šalia gaidų, duodama numeriais transkripcija — kokius pirštus naudoti. Kaina \$3.00.

• **Rašyt. mokytoja Halina Mošinskienė** šių metų didiesiems jubilėjams atžymėti parašė scenos veikalėlius "Sv. Kazimieras" ir "Siluvos pavėsyje". Šie abu vaidinimai bus pastatyti šį rudenį Rio de Janeiro Liet. Katalikų bendruomenės pagėjomis. Šioms šventėms rengti vadovauja Brazilijos lietuviams skirtas misionierius kan. Zenonas Ignatavičius, jam talkininkauja visa vieninga mažoji sostinės Rio de Janeiro lietuvių kolonija.

This is not an offer to sell, nor a solicitation of an offer to buy this stock, such offer is contained in the Offering Circular

CARRACO OIL CO.

200,000 SHARES, COMMON STOCK

\$1.00 PAR VALUE

Offering Price, \$1.50 per Share

CARRACO OIL COMPANY owns and operates Leases in Nowata and Pontotoc Counties and is engaged in exploration in McCurtain County.

CARRACO OIL COMPANY also plans to engage in further exploration and in Waterflooding leases presently owned and leases to be acquired.

For an offering circular, please write: Dept. L

CARRACO OIL COMPANY

312 AMERICAN BLVD., ADA, OKLAHOMA

Gentlemen:

Please send me offering circular mentioned above.

NAME

ADDRESS

CITY

MES NESAME PATENKINTI IKI

JŲS NESATE PATENKINTI

Mes dėkojame savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų patogiūmės mes skelbiame sekancius pabūrimus:

- 1) Mūsų įstaiga Newark be atidara ir sekmadieniais nuo 9 iki 4 valandos.
- 2) Mes tuojau neatidėliojant išsiunčiame.
- 3) Oro pašto siuntiniai, jeigu jie pristatomi iki 12 valandos, išsiunčiami tą pačią dieną.
- 4) Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
- 5) Mūsų maisto, auklėjų ir vaistų NAUJI standartiniai siuntiniai yra sudaryti ilga patirtimi ir remiantis mūsų klientų pareikalavimais.

ATEIKITE!

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

1530 BEDFORD AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Tel. Ingersol 7-6465 Ingersol 7-7272

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6, o seštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 iki 4 valandos.

312 MARKET STREET, NEWARK, N. J. Tel. Mitchell 2452

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue NEW YORK 2, N. Y. OREGON 4-1540
Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6, sek. iki 4 p. p.
832 N. 7th Street Philadelphia 23, Pa. WAlnut 3-1747
11601 Jos Campau Av. DETROIT 12, MICH. Townsend 8-0298
651 Albany Avenue HARTFORD, CONN. CHApel 7-5164
121 S. Vermont St. LOS ANGELES, CAL. DUnkirk 5-5550
1241 Ashland Ave. CHICAGO 23, ILL. HUmbold 6-2818
Jums maloniai patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės gimtąja kalba.

JUCUS SISTERS RESTAURANT

(Naujai) dabar atidarytas

Galima gauti rūgėlių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metal toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

YERKES HARDWARE

Telef. GRovehill 6-9314

Elektrinės Reikmenys — D A Z A I: DUTCH BOY, MARTIN SENOUR ir kt.

KOTON dažai, kuriuos galima naudoti ir lietigame ore — lyjant.
6822 So. Western Ave., Chicago 36, Ill.
Pas mus galite apmokėti elektros ir gazo sąskaitas.

• **Liudas Noreika**, advokatas, Draugijos, Vilties ir kitų lietuviškų laikraščių bendradarbis, yra tragiškai žuvęs Kaune 1928 m. gegužės 30 d., taigi šiemet nuo jo mirties sueina 30 metų. Buvo gimęs Alsėdžiuose 1884 m. rugpjūčio 17 d..

Aklųjų rašomoji mašinėlė

Japonas Masaharu Watari išrado rašomąją mašinėlę, kuri tuo pačiu metu gali naudoti aklųjų ir angliškąjį alfabetą.

JOET 5 HOUR CLEANERS
Expert dry cleaning on suits, dresses, coats, draperies and slip covers. Specializing in summer formal. 3925 W. 95th Street EVERGREEN PARK For Free Pickup & Delivery GArden 2-6791

Chicago's švariausias ir moderniausias Piknikų Daržas — **BUCO DARZAS**
WILLOW WEST INN AND PICKNICK GROVE
83rd St. and Willow Springs, Rd. Willow Springs, Illinois

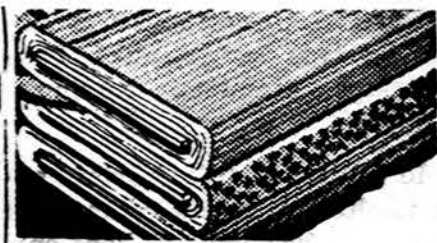
PAVASARINIS IŠPARDAVIMAS

MES GAVOME DIDELĮ KIEKĮ RNKTINIŲ VILNONIŲ MEDŽIAGŲ UŽ LABAI MAŽAS KAINAS VYRŲ IR MOTERŲ EILUTĖMS IR PALTAMS

VYRIŠKAM KOSTIUMUI
3 1/2 yardo MEDŽIAGA
Specialiai tik \$6.50

VILNONĖ VYR. KOSTIUMUI
worsted (Sharskin) medžiaga regul. vertė \$8.50
specialiai už jardą tik \$4.50

VYRIŠKIEMS PALTAMS tikros vilnos medžiaga, kaina \$9.50, dabar už jardą tik \$5.50

MOTERIMS VILNONĖ PALTAMS MEDŽIAGA už žymiai papigintą kainą

SPAUSDINTO ŠILKO CREPE vertė \$2.50 už jardą ir aukš. specialiai už jardą tik \$1.00

MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE COMPANY

1210 So. Union Ave. Telefonai: MOnroe 6-1210

VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS UŽ KIEKVIENĄ PIRKINĮ SEeley 3-8806

Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val vakaro. Seštadieniais uždaryta

BŪKITE VISA ŠEIMA DRAUGE

...šeimos grupinė nuotrauka jums patiks tiek pat, kiek jūs patinkate vienas kitam.

BŪKITE VISADA DRAUGE

Atvykite ar patelefonuokite dar šandien laiko paskyrimo reikalu.

VICTOR STUDIO

VYTAUTAS GRIGAS

Fotografas

Vestuvines nuotraukas darome namie, bažnyčioje, vestuvėse ir studijoje.

2517 West 69th Street

Chicago 29, Ill.

Telef. REpublic 7-0040

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šlapį ką apdrausti, reikalausite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išliks neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

SUMAZINSITE SAU DARBĄ IR

PAGERINSITE SAVO NAMUS

Įsidedami Juozo Spaičio aluminijaus "Storm Windows" langus. Juos turint nereikės rūpintis kiekvieną pavasarį ir rudenį langų išėmimu ir atstatymu. J. Spaičio aluminijaus "Storm Windows" laikys tiek ilgai, kiek jūs namas stovės. Paaukite mus dar šandien ir mes padarysime jums tuos nuostabių langus. Pas mus galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance)

JUOZAS SPAITIS

2550 So. Halsted St.

Tel. Victory 2-6472

Galite skambinti kasdien arba atvykti į mūsų įstaigą nuo 9 val. iki 6 val. vak. Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9-9 val. Sekmadieniais uždaryta.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

su iš anksto apmokėtu maitu ir 100% garantuoti

NAUJI DAIKTAI, MEDŽIAGOS, ODA, VAISTAI, MAISTO PRODUKTAI

Geriausioji rekomendacija mums, tai daugelis tūkstančių klientų visame Jungt. Amerikos Valstybių krašte

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 So. State Street, Chicago 4, Ill.

Ar esate matę mūsų puikų medžiagų (vilnonių, sintetinių, medvilnių, odų, skepetėlių, kojinių, etc., pasirinkimą?

Nemokamai vieta mūsų

klientų automobiliams

pastatyti.

Telefonas:

WABASH 2-9354

Reikalaukite naujų

katalogų.

Mes išsiunčiame

Jūsų siuntinius

tiesiai iš Chicago

ir pristatome

kiek tik galima greitai.

MOTERŲ GYVENIMAS

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. Cliffside 4-5665; VI 7-0618

ŽMONA - ŠEIMOS SAULĖ

JONAS MIŠKINIS, Amsterdam, N. J.

Turbūt, neapsiriksiu pasakęs, kad kiekviena moteris subtiliai savęs klausia: "Ką reikia daryti, kad mano šeima būtų laimingesnė, kad joje daugiau būtų džiaugsmo, šeimyniškos šilumos, kad tėvai ir vaikai būtų vieni kitais patenkinti?"

Daug kas galvoja, kad turas neša laimę šeimoms. Tačiau laimė reiškiasi ne vien turte. Kartais ir skurdžiai gyvenančios šeimos gali būti laimingos, tokie dūgūs, linksmi. Daugiausia šeimoms reikia labiau suprasti moterystės tikslą, jo siekti, jos dvasia gyventi ir daugiau meilės bei šilumos turėti. Daugeliui moterystės tikslas aiškus: vaikų auklėjimas ir šeimos dvasinė gerovė.

Žmona ir motina visus namus ir visus šeimos narius gali taip tvarkyti, kaip ji panorės, tikrai turi sugebėti palaikyti namie gerą, giedrą nuotaiką. Nieko neatsieks piktumu ir bėrimais, bet linksmas, nuosirdus žodis, meilės šypsena — sutirpina ir kiekiausiai ledą.

Giedri nuotaika, kaip saulė augalai

Gražioji, tvarkingoji nuotaikoj — vaikams malonu augti, o kur nuolat barniai, pikti žvilgsniai ir nuolat rūstūs žodžiai girdėti — ten nuo pat mažens ir vaikų prie to pripranta. Juk neveltui sakoma: "Pavyzdys patraukia ir užkrečia".

Iš tiesų, apsiniaukusi, surūgusi šeimos nuotaika, daug negiamybių pridaro. Dažniausiai ji išvaro vyrą iš namų į karcinamas, sodina už kortų stalo ir verčia juos kitose vietose bei užgošose įsiskoti šilumos. Kad šeimos saulė neapsiniauktų, žmona neturi dejuoti dėl kokių nors dateklių, nepriklaistanti kasdien vyrui, kad jis šį ar tą ne taip padarė, kaip žmona panorėjo. Gal kartais ką nors perpigiai pardavė, blogai pirkto, pervėlai grįžo į namus ir t. t. Reikia atminti, kad turtas dar ne viskas. Žmonos gera širdis ir švelnumas gali būti didžiausias šeimos turtas.

Žmonos įsijautimas į vyro darbus, ir jo dvasia, suteikia jam daug džiaugsmo ir stiprybės ir jame susitelkia daug jėgų kovoti su gyvenime pasitaikančiais nepasisekimais. Taigi, ta meilė, kurios visi ilgisi ir laukia, greit neišnyks, jei žmona bus jam ne tik mylima, bet ir lo siekti.

GEGUŽINĖ MOTERŲ DIRVA

"Tiesos klausimas, kad ir netiesioginiai, visada buvo ir yra aktualūs", rašo prel. P. M. Juras "Moterys Dirvos" 5 nr. Savo vedamajame "Kas yra tiesa?" prelato sako, kad "senovėje pagonių išminčiai suko galvas ir įjėškojo tinkamo atsakymo į klausimą, kas yra tiesa? Pilotas, turėdamas prieš savo akis pačią Tiesą, klausė: "Kas yra tiesa?"

Iš klausimą filosofai atsakė, kad tiesa yra atitikimas proto ir daikto. Šv. Tomas puikiai išaiškino, kokių būdu pažįstame daiktus. Tačiau ginčai dėl tiesos tebesitęsia. Mokslininkai pažiūromis pasidalino į tomistus, kantistus, pragmatistus, modernistus. Kiti žmonės jungiasi į draugijas, organizacijas, partijas; leidžiami žurnalai, laikraščiai; spausdinamos knygos; valstybės skelbia karus. Visa tai daroma vardan tiesos, bet ko neįmanoma nei meilė, nei laisvė, nei vienybė, nei laimė".

K. Keblinkienė savo straips-

geriausia draugė, su kuria jis viskuo dalysis.

Meilės paslaptys

Mes nuolat linkę stebėti gyvenimo pavyzdžius ir štai ką matome: pora susituokia iš didžiausios meilės, o po metų, kitų kaikiurės skiriasi. Kas tai galėtų būti? Kodėl taip greit dingsta meilė? Iš daugelio tokių įvykių peršasi išvada, kad vedusiems kūniškos meilės neužtenka. Meilė turi būti tobulesnė. Vadinas, tarp vyro ir žmonos turi būti ir dvasiniai ryšiai — dvasinė meilė. Tada neišblės meilė tuojau po pirmųjų metų arba po pirmojo kūdikio. Juk vaikai turėtų šeimą dar stipresniais saitais surišti.

Žinoma, susituokusieji nėra šventieji, jie su savim atsisėda ir neigiamų ydų. Tą turi pastebėti pirmiausia moteris ir dėti pastangų, kaip tas ydas sušvelninti, šalinti.

Šeimos ūkiškieji reikalai

Kiekvieno vyro svajonė — jau kūs namai. Ir jis galvoja, kad juos turi jaukiais, maloniais padaryti jo žmona. Visur švara, tvarka, visur rūpestingos rankos paliesta, sutvarkyta, nors ir neturtinguose namuose padaro mielus namus, iš kurių išeinama tik svarbiu reikalu atsisiras. Be to, žmonos pagamininti valgiai visada skanesni, kad ir būtų pigūs bei paprasti.

Žmonos darbas šeimoj dažnai yra svarbesnis, negu vyro, tai žmona privalo turėti dalį pajamų, kurias ji turi naudoti savo ir vaikų reikalam. Tačiau neturi būti išlaidi. Darant didesnes išlaidas, perkant geresnį drabužį ar šiaip didesnį bei vertingesnį daiktą, patartina tartis su vyru. Perdidelis žmonos išlaidumas, ar perdidelis reikalavimai veda į nesantaiką.

Taupyimas

Ūkiškus reikalus reikia taip tvarkyti, kad visada būtų šioji tokia atsarga, ne tik daiktų, bet ir pinigų. Vengti vien tik galoti su galu svedimo. Juk žmogus nežina, kada tave užklups nelaimė. Prireikus pinigų, dažnai žmogų iš pusiausvyros išvaro. Nereikia numoti ranka ir sakyti, kad taupyti nereikalinga. Reikia giliai į širdį įsidėti mintį, kad taupyti niekada nekelu. To kiekviena šeima privalo siekti.

nyje "Sustiprink savo širdį ir eik į kitus...", sako: "Katalikių uždavinys sukurti moteryje dvasinį ir moralinį autoritetą, — pirmiausia savo šeimose, paskui artimiausioje aplinkumoje, toliau eiti į platesnę visuomenę Kristaus paskelbtų pasauliui principų sėti".

Šiame mėnesiniame A. L. R. K. Moterų sąjungos žurnale, kuris yra jų organų, apstu žinių iš organizacijos veiklos. Čia randame ir poezijos: Juozo Rainio "Močiūtė mano" ir I. Montvilaitės "Tylis naktis"; pranešimų apie JAV kongresą ir tėvų mairijonų maldininkų kelionę į Europą, kuri išvyko šį mėnesį. Skaitytojos supažindinamos su centro dvasios vadu prel. P. M. Jura ir centro pirmininke Marija Kasevičiene. Mama Ada duoda kasdieninius patarimus apie sveiką valgi, gi Irene Kazanauskas duoda skanių pavasarinių receptų. Skaitančios vien tik angliskai lietuviškas randa šiame numeryje keletą straipsnių anglų kalba.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ **Lituanus žurnalui remti komitetui**, kuris šiais metais sudarytas Clevelande, priklauso keturios jaunos veikėjos:

Vida Kasperavičiūtė — komiteto sekretorė, veiki ateitininkė, 1956 metais baigusi Notre Dame kolegiją Clevelande, kur studijavo kalbas. Šiuo metu yra ir Lietuvių bendruomenės Clevelando apylinkės valdybos sekretorė. Daug darbo įveda į Lituanus rėmimo veiklą.

Nijolė Kersnauskaitė — komiteto narė informacijai, Clevelando alumnų klubo sekretorė. 1925 metais baigusi Notre Dame kolegiją Clevelande, kur studijavusi kalbas. Studijas tęsė Amerikos Katalikų universitete, Washingtone, D. C. Šiuo metu visą laisvalaikį skiria Lituanus žurnalo reikalams.

Danguolė Bartuškaitė — komiteto narė, veiki santarietė. Studijuoja politinius mokslus Western Reserve universitete, Clevelande, Ohio. Aktyviai reikiškė studentų gyvenime, priklauso Studentų Gairių redakciniam kolektyvui. Šiuo metu įsijungė į Lituanus darbus.

Laimutė Išmantaitė — komiteto narė, priklauso ateitininkams. Studijuoja prekybinius mokslus Notre Dame kolegijoje, Clevelande, Ohio. Komitete atstovauja Lietuvių Studentų sąjungą.

★ **Kauno šv. Kazimiero mergaičių gimnazija**, savo veiklos penkiolikos metų sukaktį paminėti, 1938 m. buvo išleisus metraštį. Išleistas trigubos sukaityties proga: gimnazijos — 15 metų, Lietuvos nepriklausomybės — 20 ir krikščionybės įvedimo 550 metų. Išleido Lietuvos šv.

Kazimiero Seserų kongregacija. Siemet šiam leidiniui sukanka 20 metų ir kiek jau retnis leidinys. 106 psl., gausiai iliustruotas. Telpa 10 laidų sąrašai ir nuotraukos. Dešimtoji — 1938 m., buvo jubilėjinė.

Gimnazija laisvėje išleido 12 laidų ir 13-ji išėjo bolševikmety, kurią baigė ir "Draugo" premijos romano laureatė Birutė Pūkelevičiūtė. Gimnazija per tą laiką išleido 335 abiturientes. Iš jų 20-įstojo į kazimieriečių kongregaciją. Leidinyje plačiai paliesta moksline ir organizacinė veikla, įvairūs kabinetai, rengimai ir kt. Veikė: Marijos dukterų sodalicija, kuri leido laikraštį "Lelijų Žiedai", eucharistininkų būrelis, skaučių draugovė, lietuvių kalbos ir literatūros būrelis ir leido "Pirmosios Pradalgės", prancūzų kalbos būrelis, sporto ir kt. Duota ir auklėtininkų kūrybos.

Paminėta ir gimnazijos mirusios auklėtinės bei mokytojos, kaip seselės M. Cecilija Palilytė, dėsciusi muziką, anglų kalbą ir vedusi gimnazijos chorą. Ji mirė 1931 m. vasario 14 d. Kaune. Prie gimnazijos veikė mergaičių darželis, įsteigtas 1936 m. ir pradinė mokykla, įsteigta 1930 m. Šv. Kazimiero mergaičių gimnazija davė daug, buvo gerai pastatyti visi dalykai, ypač klasikiniai, kalbos ir savo programa pirmavo Lietuvoje. Taigi, leidinys yra turtingas medžiaga ir mokyklų istorijai.

Nors anuo metu turėjome išleistų mokyklų metraščių, kaip: Kauno Jėzuitų gimnazijos, net du, Biržų, Švenčionių ir kt., bei veikla išmėtyta periodikoje: Lietuvos Mokykloje, Tautos Mokykloje, Mokykloje ir Gyvenime ir kituose, bet kazimierie-

MARIJOS GIESMĖ

Pavasario žalio takais vėl žengi,
Ziedais vainikuota, didinga, žavi.
Per žydinčias pievas, per kalnus, šilus
Ateini, Marija, ir vėl Tu pas mus.

Kaip gera, Marija, mums šiais vakarais
Suklaup prieš altorių, papuoštą žiedais,
Tarp žibantių žvakų, kvapių smilkalų
Aukot Tau, Marija, jaunystę širdžių.

Kaip gera, Marija, sutikti Tave
Pavasario žulio aukštiname tvane
Su vyturio giesme, žibutėm miške,
Pražydusiom jėvom kiekvienam šlaite!

Težydi Tau gėlės ir širdys gražiau,
Kaip šiandien pasaulis pražydes yr' Tau
Pirmaisiais žiedeliais laukų ir šilų,
Pasklistančiais tūkstančiais Tavo takų.

(Jauna mokinukė iš okupuotos Lietuvos prisuntė visą rinkinį eilėraščių ir giesmių, skiriamų kiekvienai gegužės dienai ir ten deklamuojamų per gegužines pamaldas. Vieną jų duodam čia.)

čią metraštis buvo vienas geriausių, kad ir šiandien gali orientuotis, kaip ji buvo pastatyta, pati programa, pedagogai ir paruošimas pačiam gyvenimui.

★ **Emilija Petrauskaitė**, nuolatinė "Draugo" bendradarbė, su seserimi **Sofija Grauziniene** ir jos vyru, birželio 1 d. atskrenda iš Kolumbijos į Chicago nuolatiniame apsigyvenimui. Chicagoje gyvena jų sesuo Ona Krikščiūnienė su savo vaikais.

★ **Ona Krikščiūnienė**, Chicago Augst. Lituanistikos mokyklos mokytoja ir veiki Balso darbuotoja bei pirmininkaujanti 128 skyriui, gražiai reikiškiai visuomeniniame gyvenime. Gegužės 18 d. O. Krikščiūnienė skaitė paskaitėlę Motinos dienos proga Chicago Mokytojų sąjungos minėjime Jaunimo centre.

★ **Juzė Rautkienė**, Juzės Daužvardenės motina, gyv. Worcester, Mass., po sunkios ligos, išgydėjusi penketą savačių ligojinę, perėitą sekmadienį grįžo namo ir palengvėliai taisosi. J. Rautkienė, pavyzdinga lietuvi, išauginti savo čia gimusius vaikus lietuviškoje dvasioje, yra nuolatinė "Draugo" skaitytoja.

★ **Grazinos Mašiotaitės** su Vytautu Vitkausku sutuoktuvės įvyks gegužės 31 d., sekantį šeštadienį, 11 val. ryto Šv. P. M. Gimimo bažnyčioje Marquette Parke, Chicagoje, Ill. Vaisės įvyks 6 val. vak. Pakšto svetainėje. Gražina yra dukterė Veronikos ir a. a. Jono Mošiotų.

★ **Rima Stuogytė**, 17 metų gimnazistė-skautė, gyvenanti su tėvais Evanstone, Ill., išrinkta vyktyti į Suomiją liepos mėn., pagal tarptautinę skaučių programą. Rima, baigianti trečius metus Evanstone Augst. mokykloje, yra pirmoji mergaitė Evanstone, išrinkta tarptautinei stovyklai, įvyksiančiai nuo liepos 27 iki rugpjūčio 3 Suomii, Suomijoje. Rima buvo rekomenduota amerikiečių skaučių kelių vietovių. Rima, dabar einanti net kelias augštas pareigas, į skaučių eiles įstojo prieš aštuonetą metų. Kai ji sykį buvo tarptautiniame pasirodyme, apsilvikiusi rūbu, kuris buvo apibūdintas, kaip nepaprastai gražus tautinis drabužis, jos vadės sužinojo, kad ji yra gimusi Lietuvoje. Rima, lietuviškaitė tremtinė, praleido keletą metų Muenchene, Vokietijoje. Būdamas 8 metų, ji su tėvais atvyko į JAV. Ji rašo ir skaito gerai lietuviškai, kaip teigia amerikiečių Evanstone laikraštis "The Evanston Review", kuriame įdėta jos nuotrauka ir yra platus aprašymas. Taipgi ji tęsia vokietų kalbos studijavimą anksčiau minėtoje augst. mokykloje. Ji išplauks užsieniu laivu "SS United States" su keturių skaučių grupe iš Georgia, Minnesota, New Mexico ir New Hampshire.

Suomijoje Rima, po vadovių stovyklos, pagyvens vieną savaitę su inteligentiška suomių šeima jų vasarnamį vidury Suomijos. Tos šeimos galva yra glaciologas, o motina — redaktorės asistentė suomių moterų žur-

žinių. Beveik visi šie faktai yra tik proto ir sveikatos taisyklės.

Pavasaris, tai geras laikas pradėti taisyti savo išvaizdą. Kasdieninis greitas pasivaikščiojimas tyrame ore gražins spalvas žiemos išblyškintose skruose. Taip pat tas bus naudingas jūsų figūrai ir laikysenai. Jei šalti žiemos vėjai paliko odą sausą ir nešvelnią, savo veidą kartą ar du dienoje ištepki geru kremu ir palikite jį dvidešimt minučių. Nereikia visą naktį miegoti kremu išteptu veidu, nes oda sugers sau reikalingą kremą kremo kiekį per dvidešimt minučių. Kremu taip pat ištrinkite alkūnes, kelius ir kulnius, jei jų oda sausa ir nešvelni.

Jei pradėsite kasdien savo plaukus smarkiai šukuoti šepetuku, iki vasaros jūsų plaukai bus sveikesni ir švelnesni.

Dauguma žmonių žiemą pasitorėja. Jei tie svarai jums netinka, venkite duonos, bulvių ir panašių valgių. Valgykite daugiau proteinų, kaip mėsa, sūris ir kiaušiniai. Pradėkite dažniau valgyti vaisius ir daržoves, kaip salotas, morkas, obuolius ir kriaušes. Pastebėsite, kaip nuo tokio maisto oda pasidarys šviežesnė, švelnesnė.

Greitai pakeisite žiemos drabužius vasaros apranga. Tai gera proga peržiūrėti savo kostiumus, patikrinti jų sagas ir siūles. Viską išvalykite, išlyginkite ir nublizginkite visus savo batus ir rankinukus. Tada būsite pasiruošusi gražiai pasirodžiusi išeiti betkur per trumpą laiką.

Padėkite šiandien vykdyti šias išvaizdos ir sveikatos taisykles, ir tuojau geriau jausitės ir gražiau atrodysite. Norėčiau išgirsti, ką mano skaitytojos mano. Jei turite kokių klausimų arba pageidavimų, kad kuria ypatinga tema patarčiau, prašyčiau parašyti man laišką į "DRAUGĄ" ir aš atsakysiu. Deja, negalėsiu asmeniškai atsakyti, bet tik šiame skyriuje. Tačiau visi laišukai ir pavarės bus laikomos griežtoje paslapyje. Tai praneš kiti, apie ką jūs norėtumėte išgirsti šioje vietoje.

Jūsų

Judita Metrikaitė

Pigios vedybos ir skyrybos

Sešiasdešimt procentų malajiečių vedybų baigiasi skyrybomis (divorsu). Singapūro moterų taryba šiomis dienomis paskelbė, kad kaikiuriose valstybėse tas skaičius pasoksta net ligi 80%. Taryba teigia, kad vedybos Malajuose kainuoja tik \$3.25, o skyrybos netgi perpus pigiau.

Populariausios

Pagal "Good Housekeeping" žurnalą, "10 labiausiai minimos moterys visame pasaulyje" yra: **Mamie Eisenhower, Karalienė Elzbieta, princesė Margarita, Lady Nora Docker, Maria Callas-Maneghini, Eleonora Roosevelt** ir kt.

Pavasaris - sulos metas

STEFANJA STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Kas iš mūsų neprisimena gimtojo sodžiaus pavasario su kvapniais berželiais ir saldžiąja klevu sula? Ir ne kartą gaivindavome savo troškulį šių augalų sultimis ar iš jų mūsų močiūčių pagaminta gira.

Ypač šiame krašte ir Kanadoje iš klevų gaunama daug sulos, kuri čia perdirbama į sirupą. Klevo sirupas čia labai mėgiamas ir jau žinomas nuo 1634 metų. Daugiausia sirupo gamina N. Anglijos, New Yorko, Pensilvanijos, Ohio ir Marylando valstybėse. Čia milijonais galionų priteka sulos, kuri vėliau garinama iki sutirštėjimo. Sutirštinta klevu sula arba, kaip ją čia vadina sirupu, turi savyje daug cukrinių medžiagų, proteinų, amino rūgščių ir kt.

Todėl ji yra maistinga ir tinkama prie mėsų, saldžių duonų, sklandžių ir tt.

KUKURČŲ SKLINDZIAI SU SIRUPU

Imti: 2 dėž. kenuotų kukurūzų (cream style), 1-valg. šaukštą cukraus, 2 kiaušiniai, 1 puodelį pyrago džiuvėsių arba Sal tinae crackers (sutrintų), 2 valg. šaukšt. tirpyto sviesto, druskos pagal skonį.

Kiaušinius išplakti, sudėti kukurūzus, cukrų, pyrago džiuvėsius, sviestą. Išmaišyti ir šaukštu dėti į keptuvę su karštais riebalais. Kepti 2-3 minutes ant abiejų pusių iki auksinės spalvos.

Į stalą duoti karštus su klevu sirupu.

A. Kepalaitė

Velnuko vaidmenį per gražiai pavykusį parengimą New Yorke, Carnegie Recital Hall